

opinia veche

● Anul XL ● 2012 ● 30 ianuarie - 5 februarie 2012 ● Nr. 420 ● IAȘI ● GRATUIT ● 5000 de exemplare

Marile puteri vor să pună gratii Internetului

● România se află printre cele 22 de țări europene care au semnat joi, 26 ianuarie, Tratatul Comercial Anti-Contrafacere

pagina 5

EDITORIAL

Portretul românului la bătrânețe

153 de ani nu sînt mulți pentru o națiune. Însă par a fi strîns în desaga lor un întreg arsenal de nenorociri, într-o cocoasă care-i face pe români să nu mai vrea să apară laolaltă într-o poză de grup. Nu că nu i-ar mai uni aceleași simțiri, ba dimpotrivă. Se face că pliul dintre sprîncene și fulgerul din privire își au aceleași rațiuni înscrise undeva într-un destin, potrivit dinainte de venirea lor pe lume. Că ridurile de pe chipuri le-au fost brăzdate de plugul acelorasi vicisitudini. Dar că drumurile și le-au înscris ca frații vitregi unii împotriva celorlalți, ca să li se încalece căile prin Spanii sau Italii, să li se șubrezească încheieturile și să li se adeverească numai gîndurile rele de caini și abeli. Astfel s-au împletit ca șerpuii ura și neîncrederea, care au crescut monștri în reprezentările claselor politice, grupărilor sociale și instituționale.

De la 24 ianuarie 1859 încoace, tot ne-am căutat identitatea în direcții și contra-direcții. Idealului de atunci i-am crescut aripi și i-am pus coarne la răstimpuri. L-am împănă cu speranțe, ca mai pe urmă să îl livrăm grotescului, ca pe un avorton. Țării i-am adus la conducere regi străini și prea-luminați, dictatori ticăloși, democrați imbecili, negăsind de fapt pe nimeni potrivit pentru spiritul nostru de-a fi, sugrumat la intersecția dintre occidental și balcanic, dintre încrîncenare și eliberare, dintre luptă și renunțare, dintre pasiune și lehamite. Așa, prinși între a fi nu fi și a nu fi, ne-am cocoțat pe morile de vînt ale istoriei, să ne facem și noi loc în ordinea deșartă a lumii. Mai degrabă se poate spune că nu am reușit și, mai mult, că în această încercare ne-am și împrăștiat. Mulți dintre noi, renegați ai pămîntului la chemarea căruia am devenit surzi fiindcă am încetat a ne apleca urechea la spiriul limbii acestuia. Am plecat a ne căuta locul și identitatea pe alte meleaguri care ne-au primit, dar nu ne-au acceptat niciodată cu adevărat și în care, deși nu recunoaștem nici nu ne-am regăsit. Și a cărei grai nu ne-a gîdilat justificarea de-a fi, ci doar ne-a alimentat frustrarea și dorul pentru care am uitat că numai limba română are un cuvînt anume care să-i condenseze dureros de frumos esența.

Cred că în inima noastră sîntem patrioți, dar ca în orice scenariu romantic și dramatic în care s-au dat foc la valize și s-au proliferat injurii, așteptăm să iertăm și să fim iertați, iar apoi seduși încă o dată. Cu toate acestea, ne e teamă să ne mai încredem că afectul nostru pozitiv mai merită investit într-o economie aflată în colaps, într-un sistem politic corupt, într-o cultură bîntuită de traficul originalității și într-o formă de organizare socială ineficientă. Și atunci urim și protestăm, fiindcă neputînd să vedecăm o rană, nu putem decît încerca s-o facem mortală. Demonstrîndu-ne, din nou, că nu știm să ne iubim decît strîmb și greșit, dar pînă la capăt, după o asemănare care nu-și mai are chip pe lume.

Laura PĂULEȚ

O cursă în doi pentru funcția de rector la „Cuza”

● conducătorul instituției de învățămînt superior va fi votat pe 3 februarie 2012 ● acesta va fi ales pentru următorii patru ani de zile de către cel mai numeros electorat din mediul academic, format din aproximativ 900 de alegători

paginile 3, 8-9

Conf. univ. dr. Ștefan Cojocaru și prof. univ. dr. Vasile Ișan, cei doi candidați la șefia celei mai vechi universități din țară

REPORTAJ

Patriotismul încă stă cuibărit în suflete de împrumut

Ne-ar plăcea să credem că, dacă am fi fost acolo, la 24 ianuarie, nu am fi lăsat pe nimeni să uite. Ne-am fi lăsat sufletele răboj iar astăzi, la 153 de ani de cînd s-a născut numele de România, am putea să ne umflăm plămîinii cîntînd imnul Unirii în toate colțurile țării. Încet, însă, de la arhitecți, la militanți, preoți sau istorici, păstrăm amintirea Unirii ca pe un secret pe care nu vrea să-l asculte nimeni. Și cu el vom muri.

paginile 7, 10-11

Actualitate

Agronomia și-a desemnat senatorii

● prezența la vot a fost de peste 75%, iar la Comisia Electorală nu s-a depus nici o contestație
● au existat doar cinci buletine de vot anulate per total și 11 absențe

pagina 2

Tabletă

Ultimul răcnet al gramaticii 2.0

● Internetul e mai periculos pentru limbă decît shaworma pentru o cură de slăbire
● „epic” nu-i doar un gen cu care te-a chinuit bacalaureatul

pagina 6

Cultural

Pentru cine se ridică fustele

● balerinii Operei Naționale Române din Iași au amintit prin reprezentația „Kabaret – nostalgia în două părți” de Belle Epoque

pagina 12

Dezbatare

Curtea Constituțională trîntește ușa în nas Puterii

● despre comasarea alegerilor au comentat jurnaliștii Cristian Pîrvulescu, Cristian Pantazi și Cristian Pătrășconiu

pagina 13

opinia veche

este editată de studenți ai Departamentului de Jurnalism și Științe ale Comunicării și se adresează exclusiv mediului academic.

În coloană,
adunarea

Studentii încearcă dușuri reci

În trei dintre cele patru cămine studentesti din **Complexul Tîrgușor Copou al Universității „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC)** din Iași, săptămîna trecută s-a defectat sistemul de încălzire al apei și astfel programul de furnizare a acesteia a fost modificat. Dacă în mod normal **C1, C2 și C3** sînt aprovizionate în permanență cu apă caldă, timp de cinci zile studenții au fost nevoiți să-și programeze dușurile astfel încît să se încadreze în calendarul afișat de către conducere. „Unul dintre cazanele centralei s-a defectat și pentru că nu s-a găsit piesa imediat a trebuit să așteptăm să vină la comandă. Din această cauză am proporționat consumul de apă pe o zi, astfel încît să cuprindă în același timp cîte două cămine”, a declarat administratorul complexului, ing. **Maricel Matianu**.

Prin urmare, în timp ce două dintre căminele complexului aveau apă caldă într-un interval orar, al treilea nu avea. „Au venit la mine două colege din C1, pentru că la ele programul se terminase. Însă cînd au plecat ele și am mers eu, curgea doar rece. A fost un program foarte încurcat”, a declarat **Anca**, studentă în anul I de master la **Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor**, de la UAIC. Vineri, defecțiunea centralei a fost remediată, conducerea asigurînd studenții din cele trei cămine că se va relua programul obișnuit.

În cele patru cămine din complex locuiesc aproximativ 1700 de studenți de la UAIC.

Iulia CIUHU

Traininguri informatizate

În perioada 25 februarie – 1 aprilie, **Asociația Studenților Informaticieni Ieșeni (ASII)** va organiza o sesiune de cîte șase traininguri pe patru domenii: **Management, Design, WEB și Android**, în cadrul proiectului „FII Practic”. Acestea sînt destinate studenților **Facultății de Informatică a Universității „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC)** din Iași.

Prima secțiune, „Managementul Proiectelor în IT”, este dedicată învățării primilor pași în realizarea unui proiect IT iar seria de workshop-uri de „Graphic Design” le va oferi studenților informații despre programele folosite în design-ul pentru print și cel al interfețelor web și mobile. Cele șase întâlniri despre „Dezvoltarea aplicațiilor WEB”, se vor axa pe învățarea modului de realizare a site-urilor web, iar în ultima categorie, cea de „Android”, informaticienii vor învăța cum să scrie programe pentru telefoane cu acest sistem de operare.

„Trainerii pentru cele 24 de workshopuri sînt membri sau au fost în ASII. Este prima ediție a acestui proiect, ideea a fost a celor din staff-ul precedent. Nu știu dacă vom putea să avem mai mult de 25 de cursanți, deoarece aceasta este capacitatea sălii pe care o avem la dispoziție pentru întâlniri, în corpul C, la etajul 7”, a explicat **Radu-Emil Grigoras**, coordonatorul proiectului.

Întîlnirile se vor desfășura începînd cu data de 25 și 26 februarie, în fiecare weekend pînă pe 1 aprilie.

Laura-Elena BEJINARIU

S-a întinerit conducerea

Membri noi în Senatul celei mai vechi universități din țară

● din cei 51 de senatori ai universității, 32 fac parte pentru prima dată din această structură de conducere

Marti, 24 ianuarie, s-au votat membrii **Senatului Universității „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC)** din Iași. Votul a fost universal, direct și secret, avînd dreptul de a-l exercita aproximativ 900 de cadre didactice și studenți ai UAIC. Din 51 de senatori pentru fiecare dintre cele 15 facultăți ale universității, 32 sînt membri noi, iar restul de 19 sînt cadre didactice care au mai fost în **Senat**. Excepții în acest caz sînt facultățile de **Chimie și Drept**, unde toți cei trei reprezentanți sînt la prima prezență în **Senatul UAIC**, iar la **Facultatea de Litere**, trei dintre cei șase membri sînt pentru prima oară în această structură de conducere a universității.

„Va fi primul meu mandat de senator din partea facultății, cred că am fost votată datorită colaborărilor foarte bune pe care le am afit cu profesorii de la Facultatea de Biologie, cit și cu ce-

lelalte cadre didactice de la «Cuza», în special cu cele de la Istorie, deoarece am pe această ramură un domeniu interdisciplinar. Cu siguranță că sistemul acesta de votare este mai bun decît precedentul și mai democratic, dar este și ceva mai greu. Faptul că nu ne cunoaștem bine între noi, cadrele didactice și de cercetare, face mai grea decizia votării unora sau altora. Însă, dat fiind că este prima oară cînd se aplică, eu sper că în viitor va fi mai bine”, a declarat conf. univ. dr. **Luminița Bejenaru**, de la **Facultatea de Biologie a UAIC**.

Nu cunoaștem, dar votăm

La **Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor (FEAA)**, din șase membri, numai prof. univ. dr. **Ion Pohoată** a mai făcut parte din **Senat** pe perioada ultimului mandat,

Agronomia și-a desemnat senatorii

● prezența la vot a fost de peste 75% ● au existat doar cinci buletine de vot anulate per total și 11 absențe

Săptămîna trecută, pe data de 25 ianuarie, la **Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” (USAMV)** din Iași au avut loc alegerile pentru desemnarea reprezentanților cadrelor didactice și cercetătorilor pentru **Consiliile facultăților și Senat**. Acestea s-au desfășurat în **Aula Magna „Haralamb Vasiliu”** a universității, între orele 9.00 și 17.00.

Din totalul de 156 de electori înscrși pe liste au votat 145, rezultînd, astfel, o prezență în procent de 93%, cu 92% „voturi valabil exprimate”. Candidații pentru **Consiliile facultăților** au fost aleși de către 80% din persoanele cu drept de vot, iar în cazul **Senatului**, prezența la vot a fost de peste 75%. Au existat doar cinci buletine de vot anulate per total și 11 absente, iar la **Comisia Electorală a Universității (CEU)** nu s-a depus nici o contestație. „Cele 11 absente au fost motivate obiectiv. Alegerile au decurs, în general, bine, într-un climat serios, fiecare cadru didactic avînd posibilitatea de a-și exprima votul liber, direct și secret. Nu am avut parte de incidente și nici de contestații, iar prezența la vot a fost, după cum arată cifrele finale, una foarte bună”, a declarat prof. univ. dr. **Ioan Tenu**, președintele CEU.

Conform rezultatelor anunțate în aceeași zi, **Facultatea de Agricultură** va fi reprezentată în **Senatul uni-**

versității de opt membri, printre care se numără și prof. univ. dr. **Gerard Jităreanu**, actualul rector, și prof. univ. dr. **Vasile Vîntu**, prorectorul cu activitatea didactică. **Facultatea de Horticultură** are patru reprezentanți, printre care și prof. univ. dr. **Gică Grădinariu**, decanul facultății, și prof. univ. dr. **Valeriu V. Cotea**, prorector cu activitatea științifică, iar **Zootehnia** are trei membri în **Senat**, unul dintre ei fiind prof. univ. dr. **Paul Cornelii Boisteanu**, actualul prorector cu probleme administrative și economice. Cea de-a patra facultate, de **Medicină Veterinară**, va fi reprezentantă de patru cadre didactice, remarcîndu-se prezența prof. univ. dr. **Gheorghe Săvuță**, actualul prorector responsabil cu probleme studentesti.

În perioada 23-27 ianuarie s-au depus și candidaturile studenților pentru **Consiliile facultăților și pentru Senat**, urmînd ca luni, 30 ianuarie, să se desfășoare alegerile. De asemenea, candidaturile pentru funcția de rector se vor putea depune în perioada 9-15 februarie, iar pe data de 29 va putea fi votat noul conducător al instituției de învățămînt superior. Pînă în prezent, nici unul dintre cadrele didactice **USAMV** nu și-a anunțat oficial candidatura.

Anca TOMA

Portretele din Sala Senat veghează peste o nouă conducere

2008-2012, ceilalți cinci fiind la prima numire. Printre ei nu se numără și prof. univ. dr. **Dumitru Oprea**, care își anunțase în avans și candidatura pentru funcția de președinte al **Senatului**.

În structura nou aleasă a **Senatului** vor mai fi cîte un membru vechi și doi nou-veniți de la facultățile de **Biologie, Educație Fizică și Sport, Geografie și Geologie, Informatică și Matematică**. Cu doi foști membri în **Senat** și unul nou sînt facultățile de **Filosofie și Științe Social-Politice, Fizică, Istorie și Teologie Ortodoxă. Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației**, inclusiv **Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic**, va avea o egalitate între numărul senatorilor vechi și noi, cîte doi de fiecare, **Facultatea de Teologie Romano-Catolică** are un singur membru, la primul mandat, iar **Departamentul Socio-Uman al UAIC** va fi reprezentat de cercetător științific gr. al III-lea, **Oana Beldianu**.

„Consider că voturile pe care le-am

primit sînt o expresie a încrederii colegilor mei de la Istorie care au crezut că le pot apăra interesele în **Senatul Universității**. Cred că toți cei care au votat au respectat opțiunile fiecărei facultăți, pentru că cei aleși sînt, de fapt, cei care au obținut cele mai multe voturi în cadrul facultății la care predau. În plus, cei care sînt foarte cunoscuți, care au o anumită notorietate, au obținut mai multe voturi, de exemplu domnul decan, prof. univ. dr. **Alexandru Florin Platon**. Dar este imposibil să ne cunoaștem cu toții unii pe alții. Este adevărat că mai sînt și excepții, de persoane cunoscute care nu au avut voturi multe, dar în general s-a păstrat ordinea dată de fiecare facultate”, a declarat conf. univ. dr. **Bogdan-Petru Maleon**, de la **Facultatea de Istorie a UAIC**.

Validarea alegerilor pentru **Senatul UAIC** va avea loc în sedința **Senatului** de joi, 9 februarie, de la ora 12.00.

Laura-Elena BEJINARIU

Rezidențiatul, apărat în stradă

● la manifestație au participat în jur de 100 de persoane

Mediciniștii au încercat
eprobetele

Membri ai **Societății Studenților Mediciniști din Iași (SSMI)** au protestat vineri, 27 ianuarie, în **Piața Unirii**, începînd cu ora 19.00, împotriva situației actuale din sistemul medical românesc. Aceștia au dorit ca manifestația să fie una pașnică, care să nu atragă conflicte, și au intenționat ca prin acest protest să atragă atenția **Guvernului** în legătură cu lipsa locurilor de muncă pentru medicii rezidenți și asistenții din sistemul de sănătate.

Reprezentanți **SSMI** au solicitat pe cale amiabilă **Guvernului** să pună la dispoziție condiții mai bune în spitale și salarii din care tinerii practicanți din domeniu să își poată asigura traiul de zi cu zi, avînd în vedere că anul trecut au părăsit țara aproximativ

30.000 de lucrători din sistemul medical. „Este un protest pe care ei îl fac pentru a sensibiliza Guvernul în legătură cu situația afit a medicilor, cît și a tinerilor medici în ceea ce privește subfinanțarea sistemului de sănătate”, a declarat prof. univ. dr. **Vasile Astărăstoae**, rector al **Universității de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa”**. Acesta a mai precizat că cererea studenților este una întemeiată, ținînd cont de faptul că un rezident la **Medicină** în primul an de studiu primește un salariu doar cu puțin peste cel minim pe economie. „Dacă nu aș fi fost în afara orașului, m-aș fi alăturat și eu lor”, a mai adăugat prof. univ. dr. **Vasile Astărăstoae**.

Cei de la **SSMI** trebuiau să se întâlnească pentru această manifestație în data de 24 ianuarie, de **Ziua Unirii**, însă din motive organizatorice au amînat protestul pentru seara de vineri, 27 ianuarie, cînd s-au strîns la manifestație în jur de 100 de participanți. Nu au fost anunțate încă alte proteste în perioada următoare.

Mădălina MORARU

Alegerile rectorului de la „Cuza” intră pe ultima sută de metri

Contestarea alegerilor de la Politehnică ajunge la minister

● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS

din apartament și, cum nu are cheie, va rămîne să doarmă pe sistemul bine întemeiat de scaune de la etajul al doilea al Casei de Cultură a Studenților. Dacă totuși, saptămîna viitoare, cineva are un pat liber pentru ziua de luni, i-am ruga să ne ajute. Nu face mizerie, nu tipă și nu înjură decît dacă o strigi pe nume de căprioară.

Legea oamenilor simpli

Cătălin HOPULELE

Cu dormitorul scos la piață

Vînzători de ocazie la preț de nimic

Sînt cei care și-au construit laboratoarele în camerele vecine. Unii dintre ei stau la etajul trei, dar habar n-avem că fac afaceri pe cont propriu. Sau că fițuicile scrise dubios și lipite pe ușa de la intrare în cămin sînt singura lor strategie de a-și atrage clienții. Fie că sînt frizeri de ocazie sau fac negoț cu ceai din Moldova, au ceva în comun: îi găsești în foile A4 din avizier.

„Pentru tine? Că ai părul cam scurt”, mă analizează **Rud** înainte de a da verdictul, „na, știi cum e, nu cred că ai vrea să te răzgîndești a doua zi”, mai adaugă înainte de a-mi spune propriu-zis ce ar presupune întreg procesul. Cu un mic zîmbet continuă „durează, să știi, asta îți zic dinainte și o să și coste”, parcă pentru a vedea dacă într-adevăr corespund standardelor. Cam de vreun an face *dreadlocks* (n.r.: coafură de tip *rasta*), dar poate jura că nu se pricepe prea bine la asta, deși jumătate dintre ele și le-a făcut de unul singur, atunci cînd nu a mai avut răbdare să aștepte un prieten să i le termine. „Cam în două ture au fost gata: una în mai, iar alta în noiem-

- extensiile de păr sînt cea mai practică soluție
- s-a apucat de graffiti pe pereții blocurilor din Botoșani

Împletitură pe muchie de andrea

- dread-urile sînt pentru el mai mult decît o simplă tendință

brie”, își justifică el neîncrezător diferența de lungime dintre codițe. Așa aflu că tehnica depinde de fiecare „artist” și niciodată nu vor arăta la fel. Important e cum a învățat fiecare, „că nu prea poți să dai greș cu asta, e relativ simplu, deși te dor degetele îngrozitor după”.

Șuvițe cu origine necunoscută

Ca într-o imagine din **Kingston Town, Jamaica**, unde purtătorii de codițe *rasta* se adună la povești, micul bar se pierde în muzica *reggae* pe care ei o ascultă de obicei cînd se întîlesc.

Nici nu apuc să întreb dacă ar fi necesar să-mi las părul să crească pentru pieptănătura asta, că **Rud** mă și lămurește, aruncînd ocazional cîte o privire barmanului din cafenea în care a ales să ne întîlim, că nu e nevoie decît de răbdare din partea mea, „se poate rezolva totul și cu extensii”. Și băgînd de seamă expresia mea mirată, ține să-mi explice acest amănunt și îmi recomandă extensiile de păr ca fiind cea mai practică soluție, chit că originea șuvitelor este una necunos-

cută. Însă odată ce ți le-ai pus „nu trebuie să mai ai grija părului”.

Cînd îl întreb de un preț aproximativ, **Rud** se ferește să-mi spună exact despre ce sumă am putea vorbi, „depinde mult și dacă vrei îl faci tot odată sau nu” însă după cîteva oclisuri socotește că ar fi în jur de 150 – 250 de lei. Iar cum asta e „un proces lung și meticulos”, în joc sînt și 20 – 30 de ore de muncă „pentru că dacă s-ar face simplu, ar avea oricine”. Și constă în încălcirea prin tapare a unei șuvițe de păr, după care se strîng firele cu croșetul pe toată lungimea codiței.

Dread-urile sînt pentru el mai mult decît o simplă tendință sau o frizură trecătoare, au ajuns o cultură pe care o respectă, „abia acum un an și ceva am avut și eu curaj să-mi fac, deși îmi doaream de mult, iar după ce vezi cum îți face altcineva, e imposibil să nu știi și tu la rîndul tău”, motivînd că preferă să cunoască oameni noi decît să scoată un ban de buzunar din asta. „De acum rămîne să mă suni, să stabilem pe cînd ne întîlim să îți încălesc părul”, zîmbește el și se ridică să plece, iar eu știu că decizia asta va rămîne să o iau altcîndva.

Mădălina MORARU

Povestea plicurilor fără cusur

- preferatul lui este ceaiul roșu

dit să aducă ceai mai ieftin din **Moldova**, românilor iubitori de esențele în plicuri mici și aromatate.

Ne spune că e pasionat de ceai din copilărie, cînd tatăl îi aducea săptămînal alt sortiment. „Asta – zice atingînd cu venerație cutia de **Creamy Rooibos**, ca un copil care rîvnise mult timp o jucărie – îmi place cel mai mult dintre toate și este cel mai bun din categoria «herbal tea»”. Aflăm că preferatul lui este ceaiul roșu și nu trece zi fără să bea măcar o cană. „Eu mai mult le beau decît le vînd. De nu știu cîte ori am pătîit să iau zece cutii de **Rooibos**, să spun că nouă le vînd, apoi trei să le beau, încă vreo trei-patru să le fac cadou, și mai vinde, Vlad, dacă mai ai ce”.

În timp ce noi ne căutam prin buzunare după bani, el ridică din ceașca de cafea cu care pînă atunci se juca și întreabă iscoditor: „Și? Cu ce îndulciți voi ceaiul?”. Îi spun că eu nu îl beau dulce și completează satisfăcut: „Credeam că vă prind, dar văd că știți bine despre ce-i vorba”. Cafeaua o bea cu ochii închiși, spune că-l ajută să o savureze mai bine.

Cu aerul unui părinte care îi dă ultimele sfaturi copilului gata să plece de acasă, mai zice: „Uite, asta, **White Bloom**, e foarte fain, chiar dacă ceaiul

albu nu e tocmai specialitatea mea. Soara mea e moartă după el”. Ne povestește cum, cînd erau în liceu, se certau al cărui ceai e mai bun și de ce: „Argumentul meu era tot timpul «ceaiul tău e mai prost, că e de China»”, zice rîzînd zgometos.

Livia RUSU

Prima operă a lui Ionuț, zis „The fly”

Musca are mîină de artist

- își dorește ca arta stradală să se legalizeze
- însă nu cea plină de obscenități ci adevărata artă

Își vinde arta pe Internet și tot aici te poți împrieteni cu el, dar nu zice „nu” la nici o invitație la suc. Mi-au atras atenția, ca multor alte persoane cărora a ajuns să le picteze pereții, tricourile sau pînzele, cîteva postări pe **Facebook** cu imagini ale creațiilor sale. Nu are pretenții că ar fi un artist, ci doar îi place să se joace cu vopseaua.

Unul din desenele lui urcate pe **Facebook** m-a făcut să îl contactez și să vreau să îl cumpăr, prin urmare ne-am întîlnit ca să negociez prețul lucrării. Așa am făcut cunoștință cu **Ionuț**, alias **The Fly** (n.r.: Musca), student în anul I la **Facultatea de Automatică și Calculatoare** care „în timpul liber mai mîzgilește cîte ceva”. Îmi spune deschis că își vinde arta doar să își acopere costul materialelor și poate să mai cumpere un *spray* de vopsea în plus, pentru „lucrări neprevăzute”. Ne-am întîlnit într-un bar de lîngă autogara din **Păcurari**, dar nu avea pînza despre care vorbisem pe Internet. Își aștepta pachetul de la părinți și nu era sigur dacă mă va convinge să îi cumpăr lucrarea așa că „nu a mai tîrît-o după el”.

Andrei MIHAI

La palavre cu o ceașcă fierbinte

„Japonezii sînt oamenii aceia răbdători care se învîrt două ore în jurul unei cești cu apă caldă” – **Valeriu Butulescu**.

Deschide ușa barului și mă recunoaște imediat. Nu pare să-l deranjeze că am venit cu o prietenă, ba dimpotrivă. Se apropie zîmbind și se așază la masă cu noi, ca și cînd ne-am fi cunoscut de-o viață, nu înainte să ne întrebe, mustăcînd: „Voi sînteți fetele cu «marfa», nu?”. Își ia tacticos o țigară din pachet, în timp ce fredonează **Hurricane** a lui **Dylan**, care se aude în tot barul. Apucă din geantă o carte suplă ca o broșurică, „**The Book of Tea**”, a lui **Okakura Kakuzo**, pentru a face loc să scoată cele patru cutii de ceai **Greenfield**, motivul întîlnirii noastre. Cartea pare nouă, iar el spune că a văzut-o cu un an în urmă într-o librărie și nu a rezistat, „chiar dacă nu mă dau pe afară banii”. Ne spune că este un eseu despre cultura ceaiului în viața japonezilor, că poate dacă nu ar fi citit cartea asta nici nu s-ar fi gî-

Obrazul subțire cu praf de laptop se ține

- „Voi, fetele, spuneți mereu că s-a stricat calculatorul”

„Zău că dacă veneai mai devreme cu două zile îți luam jumătate de preț”, îmi spune băiatul cu ochi verzi care, cu o șurubelniță în mîină pare că a pus gînd rău laptopului meu. Îi spun cu toată rușinea că banii de la părinți îi primesc abia la sfîrșit de săptămîină și că oricum, niciodată nu sînt prea mulți. Adevărul e că nici nu aveam în minte să îl curăț de praf pentru că în zilele astea friguroase de iarnă simt că îmi ține de cald atunci cînd îl țin pe brațe. „Voi, fetele, spuneți mereu că s-a stricat calculatorul și nici gînd să recunoașteți că voi l-ați stricat”, îmi spune amuzant formînd cu șurubelnița cercuri imaginare în aer.

Mai iau periodic cîte o înghitură de ceai și mă aflu în scaun rugîndu-

mă să termine cît mai repede operațiunea pentru că deja am pierdut jumătate de oră încercînd să găsesc locul de întîlnire stabilit de el. Sălașul său este o cameră mobilată modest, în spatele casei părinților săi, ai cărei pereți sînt tapetați cu fel și fel de desene din care se vede clar că este un împătimit al calculatoarelor.

Meserie transmisă de generații

Văzînd că îi măsoară din ochi toți cei patru pereți, îmi spune că aici lucrează și începe să îmi explice de unde a pornit mica sa pasiune. „Tatăl meu se ocupa în trecut cu mici reparații făcute la televizoarele vecinilor. Acum mai fac și eu un ban cîstit chiar dacă nu mai sînt student de ceva ani”, spune tînarul căruia nu i-aș da mai mult de 20 de ani.

Tînd să cred că într-adevăr era ne-

cesar să îi fac un bine calculatorului meu și chiar sînt mîndră că l-am lăsat pe mîini bune și pricepute, așa că mai dau o raită cu privirea peste umărul lui. Deși întotdeauna tehnologia m-a făcut să mă simt ca fiind desprinsă din generația părinților mei, nu-i greu să observ că nici un fir de praf nu îmi sufocă laptopul. Cu toate astea, **Florin** șterge tacticos cu o pensulă ventilatorul și *coolerul* după care îmi întinde un biletel pe care scrie cu creionul prețul. „Prima oară e 30 de lei, data viitoare e discutabil”.

Mădălina OLARIU

Legat de tastatură

Marile puteri vor să pună gratii Internetului

● validarea controversatului acord ar putea duce și la dispariția de pe piață a unor medicamente ce încalcă „drepturile de autor”

România se află printre cele 22 de țări europene care au semnat joi, 26 ianuarie, Tratatul Comercial Anti-Contrafacere (ACTA). Astfel, a fost luată o decizie care va afecta în mod drastic viețile cetățenilor fără ca aceștia să fie întrebați sau măcar informați în legătură cu acest acord. Nici noi nu putem spune numărul oamenilor care vor avea de suferit pentru că, bineînțeles, nu s-a făcut nici un studiu de impact (sau cel puțin nu s-a publicat unul) legat de ACTA. Tragicomic este faptul că premierul Emil Boc a declarat simbăta trecută că nici nu știe în ce condiții a fost semnat acest document.

ACTA a fost inițial propus în 2006 de către guverul Japoniei și a început să provoace controverse doi ani mai târziu, când platforma WikiLeaks au publicat una dintre versiunile documentului.

Teoretic, ACTA ar trebui să rezolve problemele actuale ce țin de drepturile de autor ale celor care produc filme, muzică, medicamente și alte produse ce cad victime furturilor de proprietate intelectuală. Este un acord multilateral care propune o serie de standarde internaționale pentru aplicarea acestor drepturi.

Problematic însă e atât conținutul documentului, cât și cum va fi acesta pus în practică. Astfel, ca măsură de luptă împotriva pirateriei și sub argumentul „protejării proprietății intelectuale”, se va recurge la deconectarea utilizatorilor de la Internet, amendarea acestora la abateri viitoare și chiar, într-un final, încarcerarea lor. Mai mult, până în momentul de față, nici una dintre părțile care au negociat ACTA nu a oferit acces public la documentele care au stat la baza negocierilor, deși acestea sînt necesare pentru interpretarea multor elemente neclare din textul acordului.

Deși opinia publică nu a fost oficial consultată în privința acestui acord și a efectelor sale, tot mai multe informații încep să se scurgă, informații ce provoacă proteste pe Internet și în stradă.

Ministrul polonez de externe, Radek Sikorski, spune că ACTA nu este atât de dăunătoare precum cred contestatarii acordului, susținându-l prin argumentul că „Internetul nu ar trebui să devină un spațiu al anarhiei legale, un loc unde se

produce furt de proprietate intelectuală la scară largă”. Avînd în vedere că Polonia este printre cei mai aprigi susținători ai ACTA, aici au avut loc și cele mai intense proteste. Singurele state din Uniunea Europeană care nu au semnat ACTA sînt Germania, Olanda, Estonia, Cipru și Slovacia.

Interpretări

Întrucît nu a fost prezentat opiniei publice nici un document oficial în legătură cu acest acord, platforma AccessNow.org, în colaborare cu EDRi (European Digital Rights) și TACD (Trans Atlantic Consumer Dialogue) au realizat o analiză a ACTA, aceasta fiind tradusă ulterior în română de către Asociația pentru Tehnologie și Internet.

Documentul atrage atenția asupra faptului că nu numai negocierea ACTA s-a făcut fără credibilitate democratică și claritate juridică, dar acesta va avea și implicații majore pentru libertatea de exprimare, accesul la cultură și viața privată, va afecta comerțul internațional și va reprezenta un obstacol în calea inovării. Mai mult, se atrage atenția asupra faptului că, deși recurge la argumentul protejării proprietății intelectuale, ACTA a fost elaborat în afara forumurilor multilaterale precum Organizația Mondială pentru Proprietate Intelectuală și Organizația Mondială a Comerțului. Se subliniază și faptul că acest acord a fost negociat fără transparență democratică la nivel ONU, UE și „în spatele ușilor închise”, excluzînd majoritatea țărilor în curs de dezvoltare. Nu este neglijat nici faptul că nu a fost realizat nici un studiu de impact legat de contro-

versatul document.

O gravă consecință a ACTA ar fi reglementarea libertății de exprimare, ce va cădea în mîinile companiilor private, întrucît ACTA presupune monitorizarea conținutului online de către terțe părți, precum intermediarii de Internet (așa-cunoscuții ISP – Internet service provider). Încă un aspect ce trebuie luat în seamă, conform documentului AccessNow, EDRi și TACD, este faptul că ACTA poate împiedica utilizarea patrimoniului cultural al societății, întrucît sporește sancțiunile și riscurile de natură penală pentru utilizarea operelor ai căror proprietari sau deținători de drepturi de autor sînt dificil sau imposibil de identificat sau localizat.

Unele prevederi vagi ale acordului riscă să fie interpretate în moduri care ar putea duce la incriminarea unui număr mare de cetățeni pentru delictive triviale. Cu alte cuvinte, vor ajunge la puscărie, pe lîngă criminalii și violatori, oameni care au downloadat prea multă muzică sau filme.

Demascarea

Cea mai controversată întîmplare legată de acest proiect este demisia francezului Kader Arif, raportorul Parlamentului European al ACTA, spunînd că este dezgustat de presiunile corporațiilor pentru adoptarea acestui tratat. Aceasta este „scrisoarea de adio” a oficialului:

„Vreau să denunț cît se poate de clar maniera în care s-a desfășurat tot procesul ce a dus la semnarea acestui acord: nu a fost inclusă nici o organizație reprezentînd societatea civilă, transparența a lipsit cu totul încă de la începutul negocierilor, a fost aminată semnarea documentului în repetate rînduri, fără a se oferi măcar o dată o explicație și neglijarea cererilor Uniunii Europene, care fuseseră exprimate de mai multe ori la întrunirile noastre.

Ca raportor al acestui text, nu m-am confruntat niciodată pînă acum cu manevre atât de puternice venind dinspre aripa dreaptă a Parlamentului European, manevre pentru a impune un calendar grăbit al evenimentelor, privînd astfel întregul Parlament de dreptul acestuia de exprimare și de instrumentele care în mod normal i-ar sta la dispoziție pentru a asigura drepturile cetățenilor.

Toată lumea știe că ACTA este un acord problematic, fie că ne referim la impactul pe care îl va avea asupra libertăților cetățenești, felul în care îi va supune pe distribuitorii de Internet, consecințele pe care le va avea asupra producției de medicamente sau cît de puțin ne va mai proteja indicatorii geografici.

Acest acord poate avea consecințe majore asupra vieților cetățenilor și, cu toate astea, se fac toate manevrele posibile pentru a împiedica Parlamentul European să-și spună cuvîntul în această privință. De aceea, astăzi, în timp ce public acest raport de care am fost responsabil, vreau să trag un puternic

Clarvăzătorii Internetului prevestesc vremuri grele

semnal de alarmă și să avertizez opinia publică de această inacceptabilă situație. Nu vreau să iau parte la această mascaradă”.

Protestul anonimilor

Anonymous, cunoscuta grupare de hackeri activiști ce se proclamă apărători ai drepturilor cetățenilor și luptători împotriva sclaviei economice și monetare, a declarat printr-un filmuleț că „niciodată pînă acum nu ne-am confruntat cu o mai mare amenințare la adresa libertății de informare, a civilizației și a libertății în general”. Tot ei spun că un simplu raționament duce la concluzia că acest tratat poate provoca daune mult mai grave unui artist decît orice om care downloadază de pe Internet.

Astfel, Anonymous „a declarat război” tuturor guvernelor care susțin ACTA. Aceștia au atacat astfel simbăta trecută siteul guvernului Slovaciei și au prăbușit paginile guvernelor Poloniei și al Cehiei, ale Băncii Centrale Lituaniei și ale Parlamentului European.

Într-un alt filmuleț-mesaj, membrii Anonymous spun că „dincolo de jocuri, muzică și filme există ceva mai important ce îi unește pe oameni – comunicarea. Dreptul de a furniza și primi informație este îngădit odată ce ACTA a fost semnat”. Ei insistă că ne aflăm la primul pas către o dictatură care va limita libertatea de exprimare, drepturile cetățenești și, în cele din urmă, dreptul de a trăi.

Cobaii

Alături de România, ACTA a mai fost semnat de către Austria, Belgia, Bulgaria, Cehia, Danemarca, Finlanda, Franța, Grecia, Ungaria, Irlanda, Italia, Lituania, Letonia, Luxemburg, Malta, Polonia, Portugalia, Slovenia, Spania, Suedia, Marea Britanie (pe 26 ianuarie), Australia, Canada, Japonia, Coreea de Sud, Maroc, Noua Zeelandă, Singapore și Statele Unite (1 octombrie 2011).

Despre semnarea acestui document, avocatul Alin Popescu a scris pe blogul său: „România a semnat anul trecut cîteva sute de tratate internaționale. Unele semnate pentru că trebuia, altele semnate ca să dăm bine în fața aliaților noștri tradiționali. Servilismul autorităților române ne-a împins însă, la început de 2012, spre semnarea unui tratat

controversat, la care unele țări europene au renunțat. Noi am făcut ce ni s-a cerut.”

Bineînțeles, partidele opoziției, prin vocea lui Victor Ponta, au condamnat demersul eurodeputaților PDL, însă nu putem spune dacă au făcut asta după ce au studiat intens documentele ACTA sau doar se opun, ca de obicei, oricărei inițiative a partidului aflat la putere.

Important pentru noi este însă cît de eficient va fi acest demers nu în a le asigura celor din USL voturi la alegerile de anul acesta ci în a ne oferi garanția că ne putem conecta și mîine pe Internet fără frica de a fi arestați.

Ioan STOLERU

Consecințele

Cîteva din efectele ACTA, așa cum au fost prezentate într-o petiție trimisă parlamentarilor europeni:

□ vor fi închise siteuri suspectate că ar oferi conținut protejat de drepturi de autor sau linkuri către alte astfel de platforme (cel mai cunoscut fiind, bineînțeles, YouTube);

□ va fi monitorizat traficul individual pe Internet, inclusiv istoricul siteurilor accesate și al descărcărilor, sub pretextul prevenirii încălcării drepturilor de autor (downloaduri ilegale);

□ vor fi monitorizate conținutul e-mailurilor și al discuțiilor de pe programele de mesagerie instantă (precum Yahoo! Messenger sau MSN) cu scopul de a verifica dacă au fost trimise fișiere protejate de drepturi de autor;

□ se poate ajunge pînă la verificarea telefonului mobil, a laptopului sau a unui stick de memorie, doar pe baza unei reclamații sau suspiciuni că acestea ar putea conține fișiere piratate;

□ informațiile obținute în urma spionării așazis legale a utilizatorilor de Internet vor putea fi ulterior folosite în scopuri comerciale;

□ cei găsiți vinovați de încălcarea drepturilor de autor, adică descărcarea sau distribuirea de melodii, poze, filme și așa mai departe vor fi amendați sau chiar, în caz că recidivează, trimiși la închisoare.

Alin Popescu (avocat)

„Grăție grabei cu care autoritățile române au semnat tratatul, România are toate șansele să fie inclusă în primul val al cobailor ACTA.

Emomentul acela je-
nant în care prietenii
noștri virtuali folosesc a-
celeași expresii culese ar-
bitrar din trei limbi stră-
ine. Lumea gramaticii de
bun-simț s-a strecurat ti-
mid printr-o sită a site-
uri-lor de socializare de-
venind un șir de expresii
franjurate. La final, rămî-
ne o salată călîie de jar-
goane în fața căreia pre-
ferăm să înghițim în sec

Ultimul răcnet al gramaticii 2.0

Forever alone

Dacă se prind mai greu de tine toa-
te fixațiile astea verbale, ai mai multe
posibile direcții. Poți refuza să te înca-
drez unde și să arăți că te lasă rece
parada de poante pe care le pierzi
și-atunci o să fii un soi de hipster. Pe de
altă parte, așa cum există site-uri de so-
cializare cu limbaj codat, exista și cele
în care ți se explică tot ce nu înțelegi.
Că doar merită și *memele* un dicționar
al lor și singuraticii au dreptul la o șan-
să să ajungă pe val.

Pînă atunci, însă, Internetul își va
mai schimba de cîteva ori fața, se va
deparazita de unele snobisme și va că-
păta alte metehne. Cu *click*-uri multe și
timp pierdut se ține pasul. Să stăm cu-
mînti, să ne pasăm în continuare ima-
gini numai de noi înțelese și să vedem
cît mai este pînă la prăbușirea actuale-
lor jargonuri.

Challenge accepted!

Anca TOMA

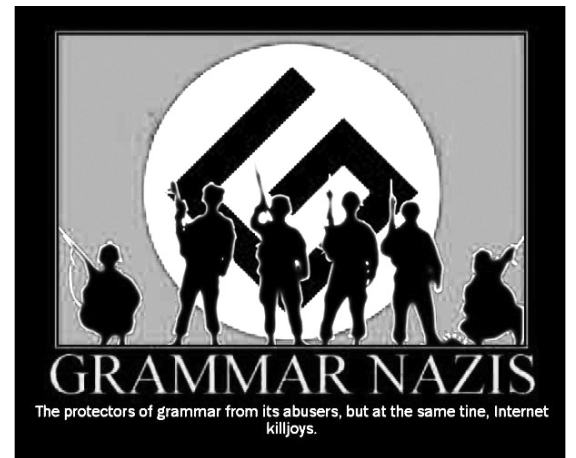
- „epic” nu-i doar un gen cu care te-a chinuit bacalau-
reatul
- Internetul e mai periculos pentru limbă decît sha-
worma pentru o cură de slăbire
- problema este cînd
acest nou cod începe să-l înlocuiască pe cel de bază

Limita e DEX-ul

- e amuzant să auzi că cineva spune o dată „me
gusta” cînd aude o glumă sau o poveste haioasă

Nu mă deranjează atît de tare ar-
goul de Internet, cît faptul că cei ca-
re-l folosesc în exces compensează
printr-o lipsă nesimțită de cunoștințe
de limbă maternă. Cu cît mai mult se

nici nu-si face tic verbal din asta. Si e
amuzant să auzi că cineva spune o
dată sau de două ori „me gusta” cînd
aude o glumă sau o poveste haioasă,
dar parcă te întristezi cînd afli că res-

În lupta pentru limba pură

pectivul nici nu știe din ce limbă vine
expresia și crede că e doar o chestie
pornită pe Internet.
Știți conceptul de *grammar nazis*
(en: naziști ai gramaticii)? Sînt oa-
menii aceia pe care nu-i suportă ni-
meni, care te corectează mereu cînd
pronunți sau scrii ceva greșit. Or fi ei
mofturoși și apatici, dar poate că-n
aste momente grele pentru limbă n-ar
strica o scurtă dictatură. n00bs.

Mai aruncă omul un „lol” cînd
ceva i se pare simpatic, dar nu atît de
amuzant încît să ridă la propriu, dar

Ioan STOLERU

În contra direcției de azi în limba română

- pedepse de greutatea textelor lui Caragiale aminteau
că valorile vor dăinui în timp

„Mai bine a grăi cinci cuvinte cu
înțeles decît zece mie de cuvinte neîn-
țelese în limba română”

Hans Benker nu știa pentru ce a-
vea să rămînă în istorie. În atribuțiile
sale intra să fie un bun conducător, un
strateg priceput care să apere un pămînt
atît de disputat atunci, iar el nu a-
vea timpul să rîvnească spre astfel de
recompense. Cît despre **Neacsu**, pana
i-a fost atunci instrumentul sincerității
și-al revoltei, al spiritului național, a-
cela de care astăzi sîntem prea ocupați
să ne îngrijim. Atunci, în 1521, cînd îi
trimitea lui **Benker**, judele **Brașovu-
lui**, primul document redactat în limba
română, tot ce mai rămînea de făcut
era să așteptăm pînă pe la 1860, cînd
vom fi renunțat și la slovele chirilice.

Într-adevăr, doar cîteva decenii mai
tîrziu lumea avea să audă prima dată
de **Othello** și **Desdemona**, de **Romeo**
și de **Julietta**. Dar românii nu aveau
vreme pentru așa ceva. Nu aveau nici
condiții, s-ar zice, dar nici atîtea colo-

nii în lume cîte avea **Anglia**. Cu sîn-
gele oamenilor nevinovați s-au obținut
victorii ce la înaltele curți domnești nu
valorau decît o semnătură, ori un
creion într-o mină ceva mai tremurîn-
dă cînd desenau harta lumii. Limba
ne-am păstrat-o cu prețul vieții și cînd
vreun nesăbuit înceta să strice buna
orînduire a lucrurilor, pedepse de gre-
utatea textelor lui **Caragiale** aminteau
că valorile vor dăinui în timp.

Facebook, 24 ianuarie

Irinuk a postează pe Perete: „Lma
Romanik, k s putem s trecem mai rpd
sh mai bn peste nekzuri, qu bune sh cu
rele noi t yubym.”

Vlad Voinicu comentează: „Si s
trecem d sesiune, k am inebunit
invatand. Pn at, hai s ieshim diseara s
sarbatorim, ce...”

Livia RUSU

Palavre de internauți

- pentru fiecare situație penibilă există un chip și-o
expresie cu care poți empatiza

You don't say...

Dacă nu ești la zi cu noutățile ling-
vistice de pe online s-ar putea să stai
mult și bine pe tușa frustrării sociale.
Într-un grup nou, agățat puternic de u-
na din crengile înfloritoare *social
media*, nu se intră fără un cod comun.
Nu e imposibil, dar sînt șanse mari să
rîzi cu un sfert de oră întîrziere la toate
glumele sau să nu le gusti deloc, să ți se

citească pe față străinătatea și să pari
ridicol cînd încerci o copie schilodită a
jocurilor de cuvinte pe care cei de care
vrei să te lipești par să le uneltească
meștereste.

That awkward moment...

O să descoperi, în timp, că pentru
fiecare situație penibilă există un chip
și-o expresie cu care poți empatiza. Că
lucrurile bizare de caraghioase sau, dim-
potrivă, simulse dintr-o elementară ba-
nalitate sînt savuroase cînd li se mai
întîmplă unor alte mii de oameni de pe
fața **Pămîntului** și că „epic” nu-i doar
un gen cu care te-a chinuit bacalaurea-
tul. Iar dacă n-ai timp nici să respiri de-a-
fîtea examene, poți oricînd să rîzi pre-
mat, pe *9gag*, de restanțele care te pase.

La vînat de parcări

- odată a trebuit să dau trei Dacii 1300 pentru un Cielo
nou-nouț, dar a meritat

„Stop mașina mea” era expresia
noastră preferată pe timpul cînd **Lăcă-
tuș** încă mai juca la **Steaua**, iar troleul
era mai la modă decît autobuzul. Regu-
lile erau simple: îți alegeai o mașină de
pe stradă, te asigurai că ai un martor și
ți-o „stopai” folosind formula magică.
Desigur, trebuia să acționezi rapid, ca
să nu ți-o ia altcineva înainte. De aceea,
micile conflicte nu erau străine de noi,
dar le rezolvam pînă la sfîrșitul serii
prin schimburi. Odată a trebuit să dau
trei **Dacii 1300** pentru un **Cielo** nou-
nout, dar a meritat. La acea vreme, or-
ice autovehicul înafară de cel românesc
era precum o perla într-un ocean.

La un moment dat, pentru că for-
mula era prea ușoară, am decis să o
schimbăm cu una mai complicată și să
îngreunăm procesul. Adesea, cînd tre-
ceam pe lîngă noi, oamenii ne priveau
amuzati și confuz, mai ales cei care
coborau din mașină și auzeau: „Piropo-
pircăniță, musculiță și încă ceva, asta e
mașina mea”. Dintre ei, cei mai zelosi
ne fugăreau și ne amenințau apelînd la
părinți, de frică să nu le furăm vreo
casetă uitată pe banchetă.

Seara, ne adunam pe gardul din fa-
ța blocului și ne mîndream fiecare cu
capturile din ziua respectivă. La cîțiva
pași de noi erau băieții mai mari, care
ne luau în derîdere pentru obiceiul nos-
tru, dar nu eram deranjați pentru că nu
îi prea luam în seamă. Ei, aveau o de-
prindere asemănătoare cu a noastră, sin-
gura diferență fiind că aceștia „stopau”
fete, iar formula lor folosea cuvinte de
care nu mai auzisem niciodată.

Fără să ne dăm seama, acele cuvîn-
te au devenit și cuvintele noastre, într-un
vocabular cu multe pagini goale, dar
pregătite să fie stropite cu cerneală. Am
prescut, dar petele încă au rămas, iar
paginile scrise cu grijă în fonturi fru-
mos arcuite s-au evaporat ca apa uitată
pe foc pentru cafea.

Iulian BÎRZOI

Codurile se nasc, de obicei, în
fața blocului

Reîncarnarea lui Pruteanu

- Internetul asomează și
el complet gramatica

Fiecare generație care trece re-
inventează limba sau încearcă să co-
pieze o alta. De la generația lui **Ca-
ragiale**, care mîncă folosind „lin-
gurision” sau „furculision”, acele
franco-românisme schioape, pînă la
anglicismele ciobite din ziua de
astăzi care „killăresc” complet limba
română, dicționarul nostru a fost
permanent reînnoit cu expresii și cu-
vinte. Le folosim din obișnuință, pen-
tru că e „cool” sau pur și simplu pen-
tru că „week-end” e mai scurt decît
românescul „sfîrșit de săptămînă”.

Nici nu mai contează din ce ra-
țiuni se transformă limba însă trebu-
ie să stabilim anumite reguli clare și
să nu le schimbăm după cum bate
vîntul sau după cum vreun „cîntă-
cios” sau fată de demnitar masacrează
limba pe la televizor. Internetul a-
somează și el complet gramatica.
Răspîndește greșeli și erori în vorbi-
re mai repede decît zapăcea găinile
în cotețe răposata gripă aviară și e
mai periculos pentru limbă decît
shaworma pentru o cură de slăbire.

Nu, nu sînt un luptător împotri-
va schimbării limbii, nici reîncarna-
rea lui **Pruteanu** nu sînt și știm cu
toții că limba e un organism viu,
care crește, se dezvoltă și se schim-
bă. Cu toate astea însă, trebuie să fim
atenți să nu o transformăm într-un
organism mutant, hidos și retard pe
deasupra. Trebuie să fim atenți să nu
devenim cu toții părinți ai unor noi
dicționare pentru a nu ne trezi cap-
tivi ai unui turn babel din care nu
vom mai avea scăpare.

Andrei MIHAI

Moș Ion Roată și criza

La Iași, norodul a protestat pașnic

- zeci de steaguri flutură prin aer, sub un soare care nu s-a speriat de cei câțiva protestatari activi doar între cîntece
- se petrece între noi o unire, dar nu toți o înțelegem

Nu s-au schimbat prea multe. Ziua Unirii Principatelor i-a surprins pe ieșeni înfrigurați și flămînzi, cu boccelele golite de vremurile austere. 24 ianuarie cu greu a putut fi cinstită anul acesta cum s-ar cuveni. Deși făcliile s-au aprins din nou, românii veniseră prea de curînd în Unirii cu jalba-n proțap.

Marea chermeză ad-hoc

- peste tot vezi grupuri de persoane discutînd despre problemele de zi cu zi

Românii nu și-au uitat eroii. Marți, începînd cu prima oră a dimineții, cîteva mii de ieșeni și-au făcut apariția în **Piața Unirii** pentru a sărbători momentul în care acum 153 de ani, **Alexandru Ioan Cuza** a pus la punct **Unirea Principatelor**.

Ca în fiecare an, cei adunați în centrul orașului chefuiesc cu muzică populară, **Daniela Condurache**, **Mioara Velicu**, **Aurel Tamaș** și **Maria Dragomiroiu** concertînd pe scena improvizată din fața hotelului **Traian**. În timpul acesta, zeci de steaguri flutură prin aer, sub un soare care nu s-a speriat de cei câțiva protestatari activi doar între cîntece. Peste tot unde te uiți, vezi grupuri de persoane adunate împreună discutînd despre problemele pe care le duc zi cu zi. Fiecare dintre ei are cîte o poveste a lui și o altă viziunea asupra a ceea ce înseamnă să fii patriot.

Tinerii de azi, patrioții de mîine

Pe scările de la hotel **Unirea** îl întîlnesc pe nea **Grigore**, un moș subțirel, îmbrăcat cu o geacă de fiș gri prea largă, pantaloni de costum călcați la dungă și pantofi recent dați cu cremă neagră. La piept are prinsă cu acul un fel de medalie confecționată manual și îmi mărturisește că nu a fost an în care acesta să lipsească de la omagiere „Am să vin și la anul, cît mă mai țin picioarele eu tot am să vin”. Nea **Grigore** îmi spune că cel mai mare regret al său este faptul că de la an la an, tot mai puțini tineri recunosc cu adevărat importanța acestui eveniment. „Păi, peste cîteva ani cînd noi nu vom mai fi, cine or să mai iasă în stradă să sărbătorească dacă nu voi?” Încerc să-i explic că absența tinerilor poate fi cauzată de vremurile în care trăim, și nici muzica populară nu prea contribuie în acest demers. Iar pe de altă parte, întotdeauna o să fie seniori pregătiți să ne amintească de trecut. Nu apuc să termin, că bătrînul îmi răspunde obrăzniciei: „Păi și noi cînd eram așa ca voi treceam printr-o perioadă de schimbare. Întotdeauna or să existe astfel de perioade. Asta nu e o scuza”.

La cîteva pași de noi, un prichindel încearcă să prindă porumbii care de dimineață au făcut raiduri circulare. În urma sa, mama îl strigă îngrijorată pentru a-l da la o parte din drum în timp ce lumea pornește în convoaie spre strada **Lăpușneanu**. Se pare că au deschis la fasole și cîrnăciori.

Ilulian BÎRZOI

Iulia CIUHU

răcnesc cei urcați pe scările hotelului, acoperind cîntecul săltăreț. Într-adevăr, soldații se aliniază deja de-a lungul străzii închise pentru și noi le admirăm ținuta ireproșabilă și mânușile albe. Însă nu despre ei se strigă. Se petrece între noi o unire, dar nu toți o înțelegem. „Acoperiți!” li se ordonă soldaților, iar aceștia execută comanda printr-o mișcarce fulgerătoare și rece a armei.

Detășamentul mănușilor albe

Lucrurile se precipită. Coroanele se depun în jurul statuii în timp ce, de la microfon, printre scandări nemulțumite, prefectul **Tomașeschi** recită prooroceste „Unde e unire, acolo e bincuvîntare. Ne e dor de un Cuza hotărît s-audite vocea poporului!”. E 10 jumătate și cele șase coloane ale fanfarei își încep programul după un „Pas înainte, marș!”. Oamenii privesc, fie că-și amintesc

de **Unirea** din ale vremuri, fie că sînt din cei care vin pentru prima dată la marșul al cărui simbol nici nu-l cunosc.

„Da-ți-mi, vă rog și mie un ste-gulet”, o roagă un domn pe femeia de lîngă mine, care strînge în palmă două bețigase. Bărbatul primește darul și-l pune în mînuța fetei care privește, de pe umerii lui, festivitățile de omagiere a 153 de ani de la **Unirea Principatelor Române**. De asta stăm aici și ascultăm preoți binecuvîntîndu-ne neamul și politicienii a căror parte o ținem sau nu. Pentru că în **Piața** asta plină, cîndva, „Hora Unirii” nu știa de frig cum știe acum. În schimb, pierdut pe bulevardul **Ștefan cel Mare**, un bătrîn în șubă groasă, cu un paner în mînă, mai privește o dată înspre Piață, îndepăr-tîndu-se. „Din '99 eu sînt Moș Ion Roată. Cu huiduieli sau fără, Unirea, astăzi, se face din nou”.

Anca TOMA

Cu megafonul la aniversarea unirii principatelor

tavocea ținea locul microfonului, pentru că reporterul nu-i putea ajunge.

Erau cam 50 de oameni răzvrătiți, în mare parte studenți care s-au alăturat gloatei pe care zilele acestea a prins-o în stradă, scandînd ce zice cel de alături. Tot doamna lîngă care am stat m-a lămurit. „Cînd îi vezi pe oameni la televizor protestînd nu ai același sentiment pe care îl ai aici, pe teren. Cînd îi vezi țipîndu-și necazurile parcă simți că îți vine să li te alături” mi-a spus ea gesticulînd. Nu am avut timp să-i răspund, cînd din mulțime s-a ivit un bătrîn. Singurul om necăjit care nu se manifesta pe-

cum ceilalți din jur. Toată supărarea lui era trecută pe un carton agățat de gît, care se rezuma la „vreau să am ce mîncă, fără să dau cuiva în cap”. Purta haine zdrențuite, barba îi era încălțată și de după pardesiu, vîntul scotea un trup firav, pe care bărbatul și-l ascundea imediat ce simțea că rafala i-a luat o parte din haina învechită. Cu pumnii strînși de frig, bătrînul își manifesta supărarea doar muștrîndu-i pe ceilalți să tacă. Prin dreptul domnitorului trecea armata, ofranda care nu s-a pervertit în timp.

Din piața patriotismelor confuze

- nu se aud discursuri, ci doar dîrdîielile sutelor de oameni adunați în jurul gărdulețelor ce țin mulțimea departe de scena din fața hotelului Traian

Tramvaiul e mai plin ca oricînd. Se întîmplă aici un soi de unire între oamenii de pe scaune și cei stînd în picioare, iar discuțiile se plimbă de la o voce bătrînă la alta. Mașinăria în care ne legănăm nu merge pe traseul obișnuit și ne trezim afară, la -10 grade și la două stații depărtare de destinație.

Pe **Strada Gării** urcă un puhoi de oameni surescitiți și roșii în obraji. Îi însufletește muzica ce răsună din centrul orașului. Și nimeni nu vorbește, ci doar înaintea, aplecat de spinare. În **Piață**, în jurul statuii lui **Cuza**, îi așteaptă, pentru al 153-lea an, **Unirea**.

Nu se aud încă discursuri, ci doar dîrdîielile sutelor de oameni adunați în jurul gărdulețelor ce țin mulțimea departe de scena din fața hotelului

Traian. Unii urcă pe ele, agățați de crengile copacilor din fața cinematografului, să vadă parada. Însă militarii stau nemișcați, așteptînd un ordin întîrziat. Programul se decalază vîzînd cu ochii și pe la 10 încă ne rătăcim unii printre alții, încălziți doar de discuțiile unor grupuri de veterani, presărate cu pedanterii socio-politice. Fluturările de steaguri mărunt învîrt aerul în toate direcțiile, uneori mai animate, alteori de-a dreptul blazate. De frig sau de-o **Unire**-ntîrziată.

Aurel Tămaș salută **Iașul** și el nu răspunde decît atunci cînd e rugat să ridice micutele drapele, cu mîinile-nghetate, dar cu vervă patriotică. În alunecările languroase ale saxofonului se amestecă, însă, un strigăt aproape delirant. „Armata e cu noi!”,

Dezbinați în fața lui Cuza

- erau cam 50 de oameni răzvrătiți, în mare parte studenți care s-au alăturat gloatei

Marți, sub balconul **Palatului** lui **Alexandru Ioan Cuza**, se adunase mulțime de oameni ca în 1856, cînd veniseră să sărbătorească dubla alegere a domnitorului moldovean. Așteptau să plece fanfara militară și să li se alature ca într-un acord tacit. Lîngă mine, o doamnă își făcea griji, auzind răcnitul din piață. Se uita la vale și-i spunea sotului „stai să vezi ca o să se întîlnească cu cei de la statuie care-l huiduiesc pe președinte”.

Ca și acum 153 de ani, bunicii și-au adus nepoții pe care îi învățau însemnătatea momentului de la care armata nu putea lipsi. După ce ziua au mers la pas ordonat pe strada **Ar-cului**, spre **Cuza Vodă**, înserarea i-a prins pe militari așezați în formație, ca să serbeze încă o dată înfăptuirea **Unirii**, care i-a adus împreună pe frații din **Țara Românească** și **Moldova**.

La un moment dat s-a auzit semnalul și trei trupe de soldați care purtau făclii aprinse, în fața căreia se purta fanfara, au pornit mărșăluind spre **Palatul Culturii**. Din spate veneau lăncierii lui **Cuza**, care înălțau steagul pe care **Unirea** l-a născut. Sub deviza „Libertate, dreptate și frăție” oamenii s-au îngrămădit în spațele militarilor, îndreptîndu-se spre **Piața Unirii**.

Cerșetorul domnitorului

Acolo încă zăcea o duzină de coroane la picioarele lui **Cuza**. După ce politicienii le-au așezat ceremonios, să se vadă că s-au interesat de trecutul istoric al țării, oamenii simpli s-au cățărât peste ele, ca să urce sus, aproape de domnitor de unde să poată striga „Jos Bănescu!”. Protestatarii sînt prinși mai bine de camera de filmat, din vîrfurile statuii, iar por-

Revista noastră continuă seria de interviuri cu candidații la funcția de rector la instituții de învățământ superior de stat din Iași. În săptămîna care urmează, cei doi candidați la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, prof. univ. dr. Vasile Ișan, actualul rector, și conf. univ. dr. Ștefan Marian Cojo-

caru își vor supune planurile de management la dezbatere, ca pe 3 februarie, cel mai numeros electorat din mediul academic – aproximativ 900 de alegători – să își aleagă conducătorul pentru următorii patru ani de zile.

O societate omogenă retează aripile universității

● interviu cu prof. univ. dr. Vasile Ișan, profesor la Facultatea de Economie și Administrare a Afacerilor

OPINIA VECHE: Un rector-manager conduce o universitate, o întreprindere sau o afacere?

VASILE IȘAN: Vorbind la modul generic, universitatea este diferită prin natura, misiunea și funcția ei de o întreprindere. S-a vorbit și se vorbește foarte mult de universitatea antreprenorială sau universitatea ca afacere, pentru că managementul economic este acela care se bazează pe eficiență și efectivitate și obține rezultate mai bune în general. Dar datorită acestei distincții nete între o organizație economică și o universitate este greu să se preia în totalitate practicile și principiile din mediul de afaceri în mediul academic. Dacă transpui acele principii și practici de management într-un mediu hiper reglementat și etatizat nu poți să produci o diferență, atîta vreme cît universitățile, concret, nu se bucură de aceleași libertăți ca întreprinderile. Mai mult, noi avem o anumită istorie, bună sau rea, o tradiție academică românească. Iar schimbarea nu este un proces mecanic. Ca și cum nu ar exista rezistențe în sistemul academic la modificări, ca și cum oamenii nu ar avea propriile lor reprezentări despre lumea în care trăiesc și doar noi, cei care sîntem inginerii sau planificatorii sociali, știm ce trebuie făcut, avem omnisciență și omnipotență de a schimba totul peste noapte. Nicaieri nu se schimbă totul peste noapte. Se schimbă în timp, dar, noi avem și aspecte sau lucruri bune în tradiția academică românească, care nu ar trebui anulate sau eludate. Pot fi, dar cu ce preț?!

Dacă sîntem captivii istoriei, tradiția este o povară covîrșitoare

O.V.: Se va mai resimți prezența managerului în spatele catedrei?

V. I.: Președintele unei universități trebuie să îndeplinească două roluri esențiale: mediator într-o comunitate complexă de preocupări, interese, personaje cu orgolii, pasiuni, activități diferite, să asigure coexistența pașnică și să fie inițiator al unor proiecte care să schimbe lucrurile deficitare. De aceea este un paradox cînd la noi se spune că managementul este panaceea univiersalis, va rezolva totul. Nu e chiar așa. Poate că legea a avut bune intenții, eu nu spun, dar atîta vreme cît preluăm principiile eficienței și efectivității din mediul de afaceri pentru a pune un pic de rigoare în serviciile administrative auxiliare, suport pentru activitatea universităților este în regulă. Dar cînd considerăm că doar acele principii sînt singurele care vor duce la succesul acelei universități cred că ne înșelăm.

O. V.: Faptul că Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” este cea mai veche instituție de învățămînt superior din țară exercită o presiune suplimentară asupra conducerii?

V. I.: Tradiția poate să fie un suport so-

lid atît pentru o universitate cît și pentru un grup de cercetare dintr-o universitate, sau pentru o persoană din instituția respectivă, dar poate să fie și o povară covîrșitoare. O povară în condițiile în care din varii motive nu ne mai putem desprinde de ea. Sîntem captivii istoriei dacă e să spunem așa, captivii unui unic mod de gîndire. „Ce mare cultură a avut Iașul interbelic, ce instituții strălucite prestigioase!”. E adevărat, dar trăim doar cu această consolă? Dacă sîntem captivii istoriei atunci categoric tradiția este o povară covîrșitoare. Dacă întemeiem pe tradiție, atît dezideratele cît și proiectele de dezvoltare atunci ea este un suport pentru a continua lucrurile bune și la universitatea noastră avem enorm de multe lucruri bune în istoria ei de peste un veac și jumătate. Nu trebuie să facem la fel, totul se schimbă cu timpul, dar noi nu sîntem fără rădăcini, nu putem anula tradiția.

Cea mai bună educație o oferă universitățile cu cea mai bună cercetare

O.V.: Care sînt șansele reale ca UAIC să intre în topul celor mai bune 500 de universități din lume în mandatul viitorului rector?

V. I.: E o întrebare care probabil ne preocupă pe foarte mulți. Dar dacă ne punem doar această problemă s-ar putea să ajungem la răspunsuri înșelătoare. Nu cred că prin hiper reglementare și prin control birocratic se pot forma universități care să intre în top 500 în primul rînd. Nu trebuie să fetișizăm aceste topuri. Trebuie să ținem seama de ele, dar nu trebuie să devină obsesii. După ce am demitizat zeci de ani absolutul și am deconstruit realitatea, cultura, ideile filozofice, acum mitizăm de fapt nimicurile, șabloanele și șublerele, pentru că acelea pot fi măsurate cu exactitate. Universitățile din topuri au avut condiții, au avut resurse, dacă nu abundente, îndestulătoare, atît umane, cît și materiale sau financiare. Ele produc schimbări în paradigmele de gîndire, în tehnologie și uneori chiar și în progresul social. De parte de mine gîndul că nu ar putea cîteva universități românești să accedă în acest Top500. Dar nu este suficient să-și dorească doar cîteva persoane lucrul acesta. Nu vreau să fiu cinic, dar bugetul anual al ultimei intrate în ratingul academic **Shanghai** este undeva în jur de 250-300 de milioane de euro. Dacă adunați toate universitățile publice și private din **București**, s-ar putea, la un loc, să aibă un buget atît de mare.

O.V.: Dar în condițiile în care există un accent atît de mare pus pe cercetare, componenta didactică nu cade în plan secund?

V. I.: Este o întreagă discuție și dispută. Universitățile americane de foarte bună factură și-au dorit să ardă etapele, iar formula „publish or perish” (n. red.: pub-

lică sau dispari) a devenit imperativă pentru profesori. Nu ești băgat în seamă, nu ești citat. Filosofic vorbind, cercetarea unui profesor îi influențează activitatea lui didactică, activitatea de predare, or din asta beneficiază învățarea studentului. Predarea, investigarea, cercetarea, învățarea, transmiterea bunurilor culturale se îmbină și sînt interdependente. În orice caz, preocupările au balansat mai mult spre partea de cercetare și există foarte multe critici, mai ales dinspre domenii umaniste, că s-ar putea ca activitatea didactică să aibă de suferit. Nu este chiar așa. Pînă la urmă, cea mai bună educație este oferită tot de universitățile care au cea mai bună cercetare. Sînt interdependente.

O.V.: Cum arată învățămîntul superior în România după ce au absolvit primele generații de studenți Bologna?

V. I.: Bologna are părți bune și părți ascunse. La început a avut obiective nobile, dar pe parcurs și-a adăugat o linie de acțiune care n-a făcut decît să complice lucrurile și să ducă, în timp, căci acum nu se observă, la consecințe neintenționate. Ajungem într-o fundătură, cu riscul de a pierde și marile realizări existente pînă atunci. Lucrurile nu stau chiar atît de dramatic. Ce s-a intenționat, comparativitatea și compatibilizarea diplomelor academice, mobilitatea profesională și academică a studenților și a profesorilor, acestea clar sînt benefice. Dar, faptul că aceeași mărime la pălărie credem că se potrivește tuturor, că putem opera aici așa cum operăm cu sublerul care măsoară eu știu ce confecție metalică, la fel în **Germania**, **America**, ca și în **România** și în **Japonia**, este de-a dreptul dezarmant din punct de vedere intelectual. Prin formula asta „3+2+3” n-am făcut decît să uniformizăm. Dar această uniformizare, în timp, în loc să ofere emulație tuturor instituțiilor de învățămînt superior din **România** și să constituie un imbold pentru univiersitățile care nu sînt la vîrf să accedă către acesta, tinde să ne aducă pe toți la același numitor comun. Cel mai mic.

O.V.: Dacă accentul se pune pe cercetare, care mai este rolul studenților în dezvoltarea instituțională a universităților?

V. I.: Mai ironic sau ca o glumă neserată, un amic spunea că universitatea fără studenți este una ideală. Nu te încurcă nimeni, nu ai zgomet, nu ai bătaie de cap. Dar nu are sens. Este o contradicție în termeni de la începuturile universității medievale pînă astăzi. Se subînțelege! Formula din lege, universitatea centrată pe student este o stupizenie. Nici o instituție care are prestigiu sau care își dorește să se dezvolte nu poate fi altfel decît centrată pe student, pe cine **Dumnezeu** să fie? Rostul de a fi al universității este să-l educe pe student. Distincția se face între cei care vor să se implice cu adevărat și cei care nu, pentru că tinerii sînt partenerii profesorilor, de la curs, la proiecte de cercetare. Acum, potrivit

O cursă în doi

„Rostul de a fi al universității este să-l educe pe student”

Bologna, ești student din anul I, pînă cînd termini doctoratul, cu trei, patru sau cinci ani. Ei sînt peste tot, ei sînt rațiunea de a fi a universității.

O.V.: Și este corect acest procent de reprezentare de 25% în structurile de conducere ale universității?

V. I.: Atîta vreme cît ei își pot reprezenta interesele și preocupările în proporția respectivă este bine. Cîtă vreme nu se produc mari dezechilibre într-o instituție. Ei s-au integrat firesc, natural, în structura universităților. Eu am învățat de la profesorii mei buni și din cărțile bune, nu atît de multe pe cîte aș fi vrut să citesc, că un dascăl trebuie să fie corect, drept, just, generos. Severitatea este un lucru, exigenta alta. Eu am spus-o, toți studenții noștri sînt importanți, din punct de vedere uman. Pînă la urmă, scopul unui pedagog este să cultive cît de cît un sens în mintea unui student și o semnificație în inima lui.

Universitatea este o citadelă critică în societate

O.V.: Cît de activă trebuie să fie universitatea în societate?

V. I.: Universitatea există în societate și în afara ei. Cred că universitatea se implică prin proiectele de cercetare pe care le face, uneori prin practica studenților, prin participarea mai multor persoane din cadrul ei în proiecte ale comunității. Dar nu se confundă nici în comunitatea locală și nici în societate în general. Pentru că în tradiția universitară europeană, ea n-a fost un ciine de pază cum pretinde că a fost mass media, dar a fost un soi de citadelă critică a societății. Societatea nu este nici ea un tot omogen. Este o pluritate variată, o multitudine de grupuri societăți organizații persoane și nu este nicidecum un ansamblu pe care eu îl pot modela după voința unor ingineri sociali. Prin urmare, într-o societate plurală, care este eterogenă, universitatea este în ea. Atunci cînd vorbim de societate ca un tot omogen, universitatea e bine să nu fie acolo. Pentru că aceea societate totalizează, dar retează aripile universității.

O.V.: Noua lege a educației permite ca universitățile să înființeze societăți comerciale. Cum vedeți aplicată această prevedere în cazul UAIC?

V. I.: Să nu vă gîndiți că universitatea se va transforma într-o societate comercială, niciodată. Nu în sensul românesc, nu se va transforma în tarabă. Deși, o mișcare de privatizare a universităților ar putea să dea

foarte bune rezultate în **România**. Concret, noi avem deja o societate comercială înființată, **Conventus**, dar asta nu înseamnă că trebuie să-i facem propagandă pe toate drumurile. Momentan are scopuri legate tot de educația, de formarea studenților, să producă mijloace promotionale pe care să le distribuie, să aibă un centru de multiplicare și altele. Sigur că unele universități vor alege să se transforme în întreprinderi economice. Dar dacă o universitate care are o istorie s-ar transforma într-o instituție economică ar fi o mare eroare.

O.V.: Anul trecut a fost publicată o listă a lucrărilor ISI ale rectorilor din România și mulți dintre aceștia aveau un număr redus de asemenea articole. Cît de important este acest criteriu de „cercetător productiv” pentru un rector?

V. I.: Plecăm de la noțiunile de mediator și inițiator. Este important ca rectorul să fie un mare cercetător sau ca universitatea de care se ocupă să existe cercetători cu performante deosebite și să se poată forma astfel de cercetători? În al doilea rînd, este o mare doză de ipocrizie la mijloc. Apropo de rectorul manager. Pe de o parte vrei să fie manager administrator, gestionar, dar să-și realizeze venitul din norma de profesor. Pe de altă parte vrei să fie mare cercetător, la nivelul unui laureat **Nobel**, așa se puneau problema. Dacă se vor impune asemenea condiții în mod legal, oficial se va întîmpla următorul lucru: fie cel care e desemnat rector o să-i pună pe alții să lucreze și se vor forma întregi trusturi de negri mititei, un soi de **Sandra Brown** multiplicată, fie se va adăuga din condei o listă de autori și vom avea 100 de semantari la un articol **ISI**.

O.V.: Un profesor care nu are rezultate notabile în cercetare poate conduce eficient o universitate?

V. I.: **Derek Bok** a fost 20 de ani președintele universității **Harvard**, **Gerhard Carhrete** a fost 12 ani universității **Stanford**. Nu s-au specializat în management. Nici unul dintre ei nu a fost un mare cercetător. Dar au fost niște intelectuali erudiți, cumpătați, echilibrați și au moderat bine universitățile lor, interesele și preocupările divergente și au inițiat proiecte remarcabile. Nici unul nu a strălucit în teoria economică sau în filosofia juridică sau sociologia juridică sau oricare alt domeniu. Dar acele universități s-au bucurat în vremea lor de o perioadă de stabilitate și de emulație creativă. Și despre asta este vorba.

Cătălin HOPULELE

i pentru funcția de rector la „Cuza”

● interviuri cu candidații pentru funcția de rector al Universității „Alexandru Ioan Cuza”

Nu văd un cercetător dedicat ca fiind un slab profesor

● interviu cu conf. univ. dr. Ștefan Marian Cojocaru, profesor de la Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice

OPINIA VECHĂ: Un rector-manager conduce o universitate, o întreprindere sau o afacere?

ȘTEFAN MARIAN COJOCARU: Rectorul reprezintă, într-adevăr, un manager, dar unul care trebuie să fie cât mai deschis pentru a duce universitatea cât mai aproape de comunitate. Universitățile, mai ales cele din România, au tendința de a fi izolate de realitatea care ne înconjoară. De aceea pregătim absolvenți care nu sînt gata pentru piața muncii, fiindcă nu există un contact suficient de funcțional cu realitatea. Din acest motiv mă gîndesc, ca rector, să mă concentrez ca nu taxele studenților să fie o principala resursă, ci ca aceasta să fie reprezentată de idei care să aducă bani universității și comunității. Din păcate sîntem refractari la parteneriate cu alte tipuri de entități, în afara mediului academic. De exemplu, aș contacta toate firmele din Moldova, pe diferite domenii, să aplicăm împreună la proiecte pentru a obține finanțare. Și atunci universitatea, în cadrul unei extensii, ar folosi banii din proiectele respective pentru cercetare iar firmele ar aplica cercetările, rezultatele acestora în practică. Deci partea de implementare propriu-zisă a activității, care să aducă un plus comunității, ar fi făcută de firme. Eu așa îmi imaginez o universitate. Una care să reprezinte un filon dinamic pentru întreaga comunitate din Moldova. Cunoștințele noastre să meargă în comunitate, să luăm din social informații și să le ducem înapoi, un proces din acesta continuu de îmbogățire a vieții în care trăim.

O.V.: Se va mai resimți prezența managerului în spatele catedrei?

Ș. M. C.: Asta depinde de fiecare om în parte. Poate fi o experiență în care preferi să continui activitatea de profesorat pentru că numărul de ore îți permite acest lucru. Din punctul meu de vedere cred că este ok astfel, pentru că nu se pierde contactul cu studenții și asta este foarte important. Pentru că rectorul nu devine pur și simplu un manager, ci rămîne și preia de la firul ierbii tot felul de informații din viața studenților. În situația mea, eu prefer să continui cu activitățile cu studenții care mă îmbogățesc și întotdeauna m-au motivat.

O.V.: Faptul că Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” este cea mai veche instituție de învățămînt superior din țară exercită o presiune suplimentară asupra conducerii?

Ș. M. C.: Poate exercita o presiune mult mai mare pentru a obține contracte! De ce? Pentru că are prestigiu și poate să facă lucrul acesta. Dar noi nu reușim să ieșim din carapace și să demonstrăm în afară cît de buni sînt oamenii de la **Universitatea „Cuza”**. Și să nu uităm că noi avem absolvenți foarte buni și poți lucra în sistem de colaborare cu orice absolvent care are o idee de afacere și vrea să o pună în aplicare. Patrimoniul reprezintă o garanție extraordinară în ceea ce privește atragerea de resurse prin proiecte de cercetare, de intervenție, de dezvoltare și așa mai departe și este suficient să spui că este ai un proiect din partea universității

ca să garantezi că acel proiect va fi manageriat cum trebuie.

Nu vreau să spun mai mult de Top500 pentru că sînt realist

O.V.: Care sînt șansele reale ca UAIC să intre în topul celor mai bune 500 de universități din lume în mandatul viitorului rector?

Ș. M. C.: Este un lucru foarte simplu. S-au făcut multe cheltuieli în universitate, cînd se putea face altceva cu banii. În universitate sînt aproape 900 de cadre didactice. Gîndiți-vă ce ar însemna să obții resurse financiare și să aloci 1000 de euro pe an pentru o deplasare la o conferință în străinătate pentru toate cadrele didactice care vor și au posibilitatea. Asta ar însemna în termen maxim, la extrem, că ar fi 900 de deplasări la conferințe internaționale într-un an de zile. Știți ce înseamnă asta? Top500 dacă după aceste prezentări urmează și articole. Nu vreau să zic mai mult de Top500 pentru că sînt realist, pentru că trebuie să îndeplinim și alte criterii. Dar noi nu vom putea intra în top ațita timp cît nu atragem resurse financiare care să susțină performanța în universitate. Pentru că degeaba am invitație să mă duc la un congres dacă eu trebuie să plătesc din salariul meu o grămadă de bani pe care nu mi-i permit. Și s-a întîmplat lucrul acesta. Am avut invitații, am fost acceptat și nu am reușit să ajung acolo. Pe de altă parte, au fost și situații în care am cheltuit foarte mulți bani ca să ajung de unul singur. Am făcut o solicitare universității la un moment dat de a plăti măcar transportul, măcar cazarea sau taxa de participare. N-a plătit nimic. Și o săptămînă să stai la **Congresul Mondial de Sociologie**, la toate expunerile, unul la care au participat peste 13.000 de specialiști din lume înseamnă ceva. Putem intra, este o așteptare extrem de realistă în ceea ce privește Top500.

O.V.: Dar în condițiile în care există un accent atît de mare pus pe cercetare, componenta didactică nu cade în plan secund?

Ș. M. C.: Nu. Absolut nu. Pentru că în momentul în care faci cercetare, expertiza profesorului, în calitate de profesor pe activitatea didactică, crește extraordinar de mult. Eu, prin faptul că am activat în domeniul serviciilor sociale, cunosc serviciile și am participat la dezvoltarea acestora, pot să prezint studenților realitatea. Nu vorbesc cu ei doar din cărți. Atunci e un câștig pentru student faptul că profesorul este implicat în cercetare, pentru că el vine cu lucrurile cele mai noi care sînt cunoscute și cercetate în afară și în orice domeniu. Un om implicat în cercetare nu-l văd un slab profesor ci, dimpotrivă, unul dintre cei mai capabili să aducă informații noi, utile, studenților. Trăim într-o societate a incertitudinii în care sînt distruse culturile locale dar universitatea poate constitui un pilon în construire a unor valori locale care să fie consistente pentru individ.

O.V.: Cum arată învățămîntul su-

perior în România după ce au absolvit primele generații de studenți Bologna?

Ș. M. C.: Sînt niște generații care au învățat în fugă. Un dezavantaj pe care îl văd în rîndul studenților este lipsa practicii. Pentru că s-au redus anumite discipline, cantitatea de informații, dar dacă acest lucru ar fi compensat cu activitatea practică și adaptarea la un loc de muncă cred că n-ar fi fost o pierdere. Poate fi un câștig, mai ales în situația în care s-ar fi construit aceste locuri de muncă despre care vorbesc. Eu nici nu văd facultatea trei ani, văd ciclul de cinci ani în care ai făcut componentele de bază în primii trei și după care, dacă vrei să te specializezi, să ocupi și o poziție mai importantă pe piața muncii, trebuie să faci și masteratul. E o realitate. Dar nu văd astăzi studenții mai slabi decît acum zece, 20 sau 30 de ani. Fiecare etapă, perioadă, își are proprii studenți.

Ar trebui să rafinăm rolul universității în viața studentului

O.V.: Dacă accentul se pune pe cercetare, care mai este rolul studenților în dezvoltarea instituțională a universităților?

Ș. M. C.: O universitate din Top500 cu care am colaborat avea la masterat grupe de opt-nouă studenți care lucrau, aveau activități practice și aveau maximum patru ore în medie pe săptămînă de cursuri. În rest, desfășurau doar activități practice și de cercetare. Studentul câștigă și mai mult într-o universitate în care se face cercetare. Rămînem ancoratî într-un model în care universitate este o școală și transmite informații, dezvoltă caractere și așa mai departe. Cred că ar trebui să rafinăm rolul universității în viața studentului, în viața cadrelor didactice, adică trebuie să flexibilizăm atît de mult structura universității, încît studentul să devină automat centrul preocupărilor. Pentru că în momentul în care profesorul face cercetare, îl ancorează pe student în cercetare și el învață foarte mult. Dar în momentul în care ne fixăm pe latura didactică nu rămînem decît la o simplă transmitere de informații dintr-o direcție în alta cu eventuale feedback-uri și atît.

O.V.: Și este corect acest procent de reprezentare de 25% în structurile de conducere ale universității?

Ș. M. C.: Mie mi se pare un procentaj excelent. Pentru că dacă calculezi numărul studenților și cîte vieti afectează universitatea cred că este un procent foarte bun. Dacă universitatea trebuie să devină din ce în ce mai deschisă stilului participativ de management, trebuie să consulte cît mai mulți studenți, aceștia să ia parte la decizii pentru că, în cazul lor, studenția este o perioadă foarte scurtă. Este normal că se face o degrevare a acestor responsabilități de pe umerii personalului administrativ dacă implici studenții. Gîndiți-vă la secretariatul unei facultăți în momentul în care vin sute de tineri să ceară o adeverință. Trebuie să de-

„Instituția de învățămînt superior trebuie să fie cea mai activă din Moldova”

venim mult mai interactivi. Să facem lucrurile cu plăcere, cu bune intenții, pentru că dacă ai în fața ta persoana și o respecți ca persoană fără a fi gomos, e un lucru important, pentru că obții sau dezvoltî în cealaltă persoană un sentiment fantastic.

Universitatea trebuie să fie ancorată, să dea tonul schimbării

O.V.: Cît de activă trebuie să fie universitatea în societate?

Ș. M. C.: Din punctul meu de vedere, **Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași** trebuie să fie cea mai activă instituție din Moldova. Mai activă decît orice primărie, decît orice firmă, pentru că reprezintă un semn al culturii, inovației, dezvoltării, pe care îl poate potența în parteneriat cu orice actor social. Este esențial ca universitatea să devină motorul dezvoltării sociale. O văd foarte dinamică și foarte activă. Încipuiți-vă ce exemplu ar însemna acum ca universitatea să facă o invitație tuturor organizațiilor nonguvernamentale din Moldova, să lucreze în parteneriat cu ele. Ar însemna ca universitatea să aibă într-un an de zile peste 200 de proiecte ori la nivelul Moldovei sînt mult mai mult de 200 de proiecte. Așa văd universitatea, ancorată, ea trebuie să dea tonul schimbării. Să nu așteptăm societatea să ne oblige să ne schimbăm, ci noi să venim cu propuneri pentru schimbare.

O.V.: Noua lege a educației permite ca universitățile să înființeze societăți comerciale. Cum vedeți aplicată această prevedere în cazul UAIC?

Ș.M.C.: Foarte simplu. Asta depinde de voința **Senatului** pentru că poate fi făcută o firmă în care să lucreze profesori, cercetători din facultăți diferite, din toate domeniile. Și **Literele** au posibilitatea, **Economia** nici nu mai spun, absolut în toate domeniile poți să faci firme de genul acesta. Gîndiți-vă **Dreptul**, care poate să ofere consultanță juridică.

O.V.: Anul trecut a fost publicată o listă a lucrărilor ISI ale rectorilor din România și mulți dintre aceștia aveau un număr redus de asemenea articole. Cît de important este acest criteriu de „cercetător productiv” pentru un rector?

Ș. M. C. Este foarte important, pentru că rectorul reprezintă imaginea universității și atunci, în momentul în care eu ca manager trebuie să susțin cercetarea, să sprijin, să cer oamenilor ceva, trebuie să fac și eu lucrul acela. Adică nu văd deocamdată separat total funcția de manager de activitățile de cercetare. Atunci ar trebui să luăm un manager din afara universității. De ce nu facem lucrul acesta? Dacă nu mergem pe criterii științifice, putem să luăm un manager de oriunde; „vino și condu universitatea”. Eu am experiența asta, am publicat **ISI** și non **ISI** foarte mult dar cînd am publicat **ISI** am luat contact cu comunitatea științifică internațională și asta e un avantaj extraordinar pentru că îți confrunți ideile la nivel mondial.

O.V.: Un profesor care nu are rezultate notabile în cercetare poate conduce eficient o universitate?

Ș. M. C.: Nu. De ce? Pentru că nu o să respecte niciodată competența câștigată de oamenii care au făcut cercetare. Pentru a respecta realizarea cuiva trebuie să înțelegi foarte bine care este efortul acelei persoane de a ajunge la acele rezultate. Eu pot să recunosc declarativ ca „da e un cercetător foarte bun” și nu știu ce. Toate aprecierile acestea generale nu au nici o valoare dacă nu sînt detaliate. Eu trebuie să înțeleg foarte bine efortul pe care îl face o persoană care cercetează, e vorba de un savant care nu are liniște noaptea, stă treaz și se gîndeste. Este o emulație creativă pe care trebuie să o ai și atunci cînd ești manager. Nu cred că o persoană care nu se concentrează pe cercetare poate fi atît de deschisă și creativă încît să fie și un foarte bun manager.

Cătălin HOPULELE

Amintiri fără pâine și sare

Patriotismul încă stă cuibărit în

Ne-ar plăcea să credem că, dacă am fi fost acolo, la 24 ianuarie, nu am fi lăsat pe nimeni să uite. Ne-am fi lăsat sufletele răboj iar astăzi, la 153 de ani de când s-a născut numele de România, am putea să ne umflăm plămînii cînfînd imnul Unirii în toate colțurile țării. Încet, însă, de la arhitecți, la militanți, preoți sau istorici, păstrăm amintirea unirii ca pe un secret pe care nu vrea să-l asculte nimeni. Și cu el vom muri.

Pe 28 ianuarie 1859, ziarul „Românul” scria despre spectacolul bucuriei în care se scâldea țara, proaspăt împletită din principatele ei rătăcite. Vorbeau rîndurile acelea despre un popor de frați, care „se aruncau unii în bratele altora, fără deosebire de condiții, ca și cum toți, în general, ar fi scăpat de jugul cel mai apăsător”. Poporul învățase despre unire și fiecare dintre vlăstarii lui se hrănea din ea, o respira.

După 153 de ani, pe masa noastră dintr-un bar de subsol nu mai stau miini însuflețite de veștile venite din Piața Unirii și în jur nu răsună acorduri de horă. În fața noastră, cânilor de vin fiert au un dram de amărăciune. De la licoarea amestecată cu prea mult piper sau de la o mîhnire adusă de timpul așezat peste un moment istoric pe care am uitat să-l prețuim. Nici eu și

• „nu știu dacă oamenii se mai simt legați de o unitate din aceea” • „nu poate spune nimic, pentru că este membru de partid acum”

Vinul vechilor hore

• Răzvan își construiește și clădirile și ideile din întrebări pe care ni le punem toți

nici **Răzvan Ivanică**, arhitectul cu care stau de vorbă, nu l-am cunoscut pe **Alexandru Ioan Cuza**. N-am fost prinși în dansul libertății unite, însă avem dreptul să credem în momentul acela ca într-o șansă pe care românii au primit-o atunci.

Speranțe nearborate

Răzvan își construiește și clădirile și ideile din întrebări pe care ni le punem toți, însă nu le mai scoatem din naftalina problemelor ce ne încruntă zilnic. „Simt că ar trebui să privesc partea bună a lucrurilor”, se gîndește el, cînd vine vorba de pămîntul care ne ține pe toți sub aceeași tagmă. „Nu știu dacă oamenii se mai simt legați de o unitate din aceea, mai mult decît administrativ-teritorială, ca altă dată”. Asta ar fi una din problemele pe care i le-au propus cărțile, mai mult sau mai puțin istorice, din care-a furat cite ceva. În timp, a învățat că, interpretată, istoria capătă culori interesante, dar mîzgîlite de neputința noastră de a gîndi în spiritul celor despre care citim, pe care îi reînviem cu cite-o discuție la timp trecut. Poate de asta am ieșit cu mîinile goale în fața statuii lui **Cuza**, nepregătiți, neștiutori, nepăsători.

El n-a ieșit. „Mi-am «petrecut Unirea» acasă, muncind”, îmi mărturisește cu seninătatea unui om care n-a

fluturat vreun steag miniatural în **Piața Unirii**. „De multe ori cred că respectul față de zile ca aceasta, față de spiritul de neam, rămîne undeva, asuns și într-un exces de bunăvoință și de dorință de-a reface legătura între oameni și cei care-i reprezintă, el se va manifesta”, militează **Răzvan**, schițîndu-și ideile cu mîinile în aer.

Agnostic și „de centru, sus” ar fi descrierea lui în cîteva vorbe presărate cu un zîmbet ironic și complice. Un om pe care l-am găsit la masă cu o foaie îndoită și un creion cu vîrf tocit deasupra ei, pregătit. Recunoaște, franc: n-ar putea pleca niciodată de aici. E legat de pămînt și de oameni. „Nu-s de acord cu vorba asta, «ce țară frumoasă, păcat că-i locuită». Atîta timp cît vezi numai în cerulețul tău, n-ai cum să descoperi oamenii de calitate din țara asta”, îmi spune, cu un dram de încurajare în voce. Însă oamenii aceia n-au ieșit nici să hulească de **Ziua Unirii**, dar nici să joace hora ținînd de mîna pe alții care nu știau, cu sufletul, să-i respecte ritmul. Cu atît mai puțin semnificația.

„Pentru ca patriotismul să nu mai fie privit ca o atitudine desuetă, ar trebui ca lucrurile să se pună la punct, să se rescrie totul cu bune și rele. Ca o exorcizare”. Patriotismul, ca și ideile din arhitectură, n-are o rețetă și nu se vinde la kilogram. În acest 28 ianuarie n-au apărut ziare despre unirea în simțiri a poporului, dar dintr-o minte limpede și cana de vin fiert de pe masă s-a înălțat, cuminte, un fir de abur de bună voință și unul de respect.

Anca TOMA

Pastorul românilor rătăciți

• știa că urmează calea cea bună, spre mănăstire

Pămînturile pe care s-a născut sînt locurile la care se întoarce întotdeauna cu drag, sînt rădăcinile de care este mîndru. Recunoaște că este ceva în acele locuri care îl duc cu gîndul la copilărie și, deși toată viața și-a dedicat-o mănăstirii, sînt și acele lăcașuri un tărîm sfînt. În felul lor.

Părintele **Vitalie Danciu**, starețul **Mănăstirii Golia**, își strînge străiele lungi cu grijă și își propteste coatele în genunchi. Povestește cu luare-aminte că și-a lăsat locul natal pentru că a avut o chemare lăuntrică. „Nu poți spune așa, din senin, «vreau să merg în mănăstire, să încerc nu știu ce experiențe noi», dacă ai chemare pentru așa ceva, urmezi calea asta, chiar dacă ispitele vin din toate părțile”, recunoaște călugărul. Deși admite că de multe ori s-a gîndit la cît de pașnic ar fi fost să stea în pustiu, „să nu mă deranjeze nimeni, în afară de duhurile rele” pe care le-ar fi alungat la fel de ușor cum și-ar fi șters un gînd rău din minte. Însă a rămas în **România** pentru că și aici sînt oameni care au nevoie de ajutor spiritual, „sînt atîtea persoane neajutorate, deznădăjduite, care au atîtea supărări încît este mai mare terenul de misiune în țara noastră decît în alte părți”, spune părintele răsufînd cu greu. Își hrănește nevoia de a-și ajuta aproapele zilnic, cînd zeci de credincioși trec pragul chiliei sale

devenite un fel de lăcaș al celor neajutorati. „Românii autentici sînt oameni de omenie. Au un suflet frumos, nu știm noi să îl coordonăm și pentru că se lasă pradă ispitelor, de multe ori ne scapă de sub control”, recunoaște starețul.

Mărește ochii curioși cînd vine vorba despre originile sale despre care povestește cu seninătate în voce, coborînd tonul parcă pentru a spune un secret. „Sînt unul dintre ultimii urmași ai babei Vrîncioaia”, spune lăsînd să îi scape un zîmbet complice pe sub mustața bogată. Are un chip blînd care nu te lasă să îi ghicești vîrsta, așa că l-ai crede pe cuvînt, dacă nu ai ști că totul nu este decît o legendă.

Nu a avut nici un dubiu că urmează calea cea bună cînd a plecat pentru prima dată la mănăstire, la **Sihăstrie**. Și-a menținut drumul pentru că știa că va ajunge la un liman „și acel liman este mîntuirea, dacă nu o atingi, ai pierdut tot ce ai cîștigat în viață și ai făcut degeaba umbră pămîntului. Ori asta poate să o facă și un copac”, recunoaște starețul **Vitalie** învîrtînd degetele într-un cerc imaginar. Își mai prinde din cînd în cînd mîinile în barba lungă, căutînd bărbia pe care o mîngîie privind în gol, pentru a-și ordona gîndurile. „Trebuie să mergi drept pe drumul bun, ăla sigur te va duce la o destinație precisă. Și în toate trebuie să

Părintele Vitalie, între enoriași

lupți pînă la sfîrșit, nu doar un pic, apoi cînd dai de greu să schimbi macazul. Pentru că viața toată este o luptă”, spune părintele aruncîndu-și privirea către o bucată de hîrtie uitată pe masă de parcă acolo ar fi stat scrise toate învățămintele sale.

„Dumnezeu a lăsat săracii și bogății pentru ca aceștia din urmă să îi ajute pe cei care au mai puțin. Țara noastră este asemenea săracilor”, crede părintele, iar țara cere ajutor, numai că „nu știm noi ce să facem cu ajutorul acesta”. Și, exact ca în pilda talanților, ne îngropăm bănuțul de aur în speranța că de acolo vor crește copaci cu bani.

Cristina BABII

Ultimul salut pentru România întregită

Din polul opus

Un președinte aparte

• războiul civil din Sierra Leone l-a aruncat pe John în Moldova

Îl găsesc răsfoind un teanc de ziare cusute cu atît albă groasă. „Amus, amus.” Trebuie să aștept, mai are de răsfoit cîteva pagini din ultimul **Jurnal de Chișinău**. Alături, pe masă, o **Biblie** jerpelită, peste care stă trîntită o pereche de mînuși negre, groase, împletite. Dar **John** nu e om simplu, ci un tip solicitat și atunci cînd îi sună telefonul, îl scoate din buzunarul interior al paltonului și vorbește tare, rîzînd. Dar duminică dimineața nu stau în bibliotecă decît clienții fideli ai instituției, așa că nimeni nu întoarce capul și nimeni nu-l privește cu reproș — cetățeanul moldovean **John Onoje**, originar din **Sierra Leone**, este o prezență obișnuită. Totuși, o angajată a bibliotecii demult trecută de prima tinerețe, cu părul scurt tapat și rotundă ca un soare se apropie de masă cu inelul cheilor pe degetul arătător. „Ieșiți imediat pe coridor ori închideți”, strigă enervată. Dar **John** n-o vede și abia după ce pleacă îmi spune, destul de tare, „e bandidă, ru-soiacă, deranjează la mine. Cînd eu mă duc la veceu vine și stinge lumina la mine”.

Acum 13 ani, războiul civil din **Sierra Leone** l-a aruncat pe **John** în **Moldova** și, pînă în 2010, și-a păstrat statutul de refugiat deși, din punct de vedere legal, ar fi trebuit să devină basarabean cu acte în regulă cu trei ani mai devreme. În 2001 au început toate problemele lui, odată cu venirea comuniștilor la putere. „Eu n-am drepturi, n-am libertate, nu pot să circul. Comuniștii împinge în sus pe ruși, dar asta este problema, problema, înțelegeți?”.

Pe paginile ziarelor pe care tocmai le răsfoia, **John** a apărut de multe ori. Și televiziunile îl iubesc, pentru că, mai ales în zilele cu puține știri, **John** este, cum ar veni, „o pată de culoare”. În ultimul timp a devenit primul patriot al țării, după ani de zile în care a protestat în fața instituțiilor de stat. Spune că n-avea cum altfel, l-au bătut de trei ori. Odată l-au atacat cu un cuțit și un pistol niște bandiți, la **Posta Veche**, cartierul capitalei în care n-ar trebui să ieși pe stradă după ora opt seara. De alte două ori i-au făcut felul chiar polițiștii, ținîndu-l și cîte cinci zile în izolator, fără apă și mîncare, învelit numai cu paltonul său vechi. Oda-

tă l-a salvat un om de la autogara, locul în care vinde ziare, iar a doua oară chiar judecătoria, o femeie care a zis că **John** e băiat de treabă și l-a trimis acasă.

Caut prietenă romîncă

„Limba română învățat în 2001, la cursuri, rusa nu vorbesc niciodată, niciodată.” **John** accentuează fiecare cuvînt de cîteva ori, ca să fie sigur că am înțeles. Și-a cumpărat și televizor odată, ca să se uite la știri. „Eu nu trăiam singur, aveam o femeie”, dar n-a ținut-o foarte mult, că numai venea acasă și-o găsea uitîndu-se la canalele rusești. A alungat-o.

„Acum e mai bine, fără comunisti, dar e numai jumătate de libertate. Atunci, am zis că mă bag în politică.” Acum cîteva luni și-a chemat toate cunoștințele de pe la care lua ziare la o conferință de presă. A doua zi, toate instituțiile de presă tîtrau: „**John Onoje** președinte! Acțiunea lui venea tocmai la tanc, după doi ani în care moldovenii stau fără șef de stat. A avut și platformă electorală — scrisă de mîna, pe o foaie albă, cu litere mari și mici greșeli de gramatică pe alocuri. Dar nimeni nu l-a luat în serios, decît **Partidul Național Liberal**, membrul căruia a devenit nu demult. Dacă ajunge parlamentar, zice că nu le va da voie rușilor să voteze.

„Aaaa, Unirea Principatelor adică... am defilat la marș. A fost reușit”. Despre **Băsescu** nu poate spune nimic, pentru că este membru de partid acum: „eu sunt... neutru. Dar trebuie unire cu patria-mamă”.

Îl întreb ce face de obicei de **Marea Unire** și ce va face anul acesta pe 1 decembrie. Îmi răspunde că mai e mult pînă atunci și că se gîndește mai întîi la 28 martie, la **Basarabia**.

Anastasia CONDRUC

Scoala răzvrătirilor uitate

suflete de împrumut

- „copacul libertății trebuie udat din când în când cu sângele patrioților și al tiranilor”
- i se dusese vestea de apărător al Iașului vechi
- cel mai important lucru pe care l-a învățat despre copii a fost că au voie să plângă

Contează cum ai dus tu steagul

- „nu trebuie să te întrebi ce a făcut țara pentru tine, trebuie să te întrebi ce ai făcut tu pentru țară”

Cînd nu e la facultate, Alex împarte pe Facebook articole pe care le consideră de interes, majoritatea cu teme politice sau sociale, fie că sînt din **România**, **Anglia**, **Germania** sau alte țări. „Pe multe le aleg după titluri, îți dai seama că pentru mine știre nu e ce a mai făcut Crudu sau Oana Roman. Dar cînd văd ceva legat de țară sau de politică și consider că ar interesa un cetățean al acestei țări, îi dau share, am ajuns și la 179 de share-uri pe zi”.

Ne așezăm la un ness și un **Winston** de peste **Prut** și mi-l citează pe **Thomas Jefferson**, care spunea: „copacul libertății trebuie udat din cînd în cînd cu sângele patrioților și al tiranilor”. Însă părerea lui este că „să fii patriot în ziua de azi înseamnă să fii mîndru că ești român, să nu lași capul plecat cînd cineva îți vorbește de rău țară”. Îmi povestește că aproape în fiecare zi i se întîmplă să îi spună cineva că e greu în **România**, că nu se mai poate așa, „dar nimeni nu face nimic. Nu trebuie să te întrebi ce a făcut țara pentru tine, trebuie să te întrebi ce ai făcut tu pentru

țară, cum ai dus tu steagul”. Și îmi dă exemplul tuturor tinerilor care reprezintă **România** la olimpiade internaționale, „la matematică, la informatică, unde te doare capul la ce întrebări poate să-ți pună”.

Avem și noi uscăturile noastre

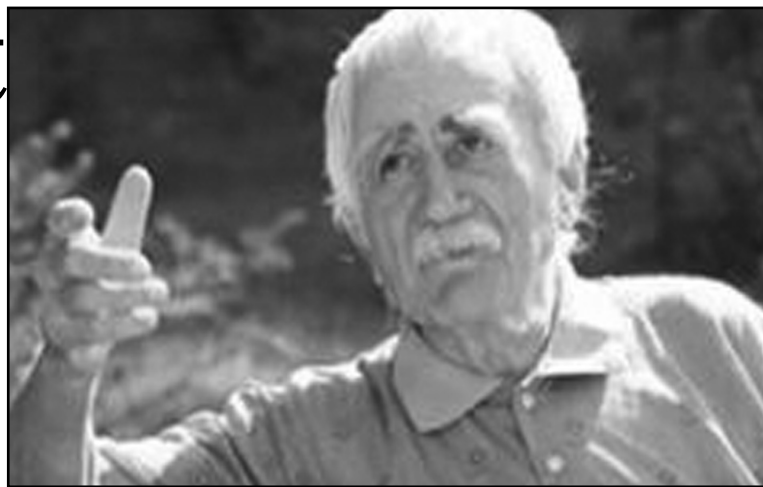
Este dintr-un sat de lîngă **Chisnău**, e mîndru că e român și îl deranjează cînd vede că în presă se spune despre cineva care a comis o infracțiune în afară că este de aici, cînd persoana respectivă are doar cetățenia noastră, dar e de altă naționalitate. „Cum s-a întîmplat în America de Sud acum vreo doi ani, cînd trei unguri au furat un copil, în toată presa a apărut că erau români. Un singur ziar online a spus că de fapt erau etnici unguri cu cetățenie română și le-a dat și numele și localitatea de unde se trag, de prin Târgu Mureș de undeva”, îmi povestește. Admite bineînțeles că „avem și noi uscăturile noastre” dar asta e valabil pentru orice țară,

„nu trebuie să fim noi acum pata neagră pe harta Europei”.

În mai se fac cinci sau șase ani de cînd e în **Noua Dreaptă**, însă „eu simteam românește de mult”, nu participarea în această organizare i-a stîrnit dragostea de țară. „Am intrat și am început să citesc cărți și să merg la acțiuni și am început să văd că da, cred căăștia erau aia pe care îi căutam”, îmi spune **Alex**. Alături de ei merge la marșuri, proteste, comemorări ale zilelor precum 24 ianuarie, 1 Decembrie, 27 martie („ziua unirii Basarabiei cu țara mamă”), ziua de naștere și cea de moarte a lui **Mihai Eminescu** și alte evenimente importante pentru **România**. Spune că nu consideră că a făcut lucruri mari pentru țară, însă manifestarea patriotismului în cea mai pură formă e „dacă ești muncitor la fabrică, du-te și fă-ți tura de opt ore, ești elev sau student, ia și învață, stai cu ochii și învață pentru viitor, ești femeie de servici, fă-ți data, ești parlamentar, la fel, ia și votează niște legi bune pentru țară”. Îmi dă exemplul lui **Boc**, care a declarat acum cîteva zile că nici nu știe în ce condiții au semnat europarlamentarii români **Tratatul Comercial Anti-Contrafacere**, document care va îngriji grav libertățile tuturor utilizatorilor de Internet.

Cu toate astea, face tot ce îi stă în putere pentru țară. Pe lîngă ieșitul la manifestări și proteste, „am dat cărți altora ca să învețe istoria adevărată, nu cea învățată din școală sau predicată în nu știu ce cărți scrise de nu se știe cine în perioada din «trista amintire»”, și îmi dă exemplul cărților sovietice de istorie, care spun că basarabienii ar fi un neam aparte, și nu unul și același cu poporul românesc. „Cît o să pot, cît o să am putere o să mai fac chestia asta”.

Ioan STOLERU

Ion Mitican, ultimul apărător al monumentelor ieșene

Despre dragostea de clădiri

- i se sugera, dacă se poate, „să mă mute la Vatra Dornei sau la Cîmpulung, de unde să nu mai fac afîta zarvă”

Nu s-a mai sărbătorit niciodată **Unirea** așa fastuos ca în 1948. Pe atunci, **Ion** era elev de liceu, iar pe 24 ianuarie se afla în **Piața din Centru** unde se strînsese toată suflarea **Iașului**, părinți, bunici și copiii, pentru că era zi națională cu participare obligatorie la festivități. Bătrînul de acum își amintește că, atunci, cuvîntarea primarului și a altor cîțiva oameni importanți din oraș a fost întîmpinată cu urale de multime, după care acesta „năvăleau cu toții în cele trei – patru berării și cofetării, de unde se sărbătorea adevărata unire, cu urări de noroc și povești știute de bunicii care au prins timpurile Unirii Mici”. Fiind elev la **Liceul Național**, se afla printre primele rînduri de tineri veniți la sărbătoare. Povestește că în acea perioadă era obiceiul să se poarte uniforma școlii, sacou albastru cu cozoroc, „dar cînd coborau băieții de la «Vasile Lupu» și fetele de la «Dimitrie Sturza», portul lor atrăgea toate privirile. Veneau toți cu iuțari, sumane și cămeșoaie bleumarine, cos-

tume foarte impozante pe lîngă noi, cei cu haine de rînd”.

Vătaful bibliotecarului

Ion Mitican a intrat în **Biblioteca Central Universitară** din **Iași** prima dată în 1947. De atunci a deschis ușile **Fundației Ferdinand** aproape în fiecare zi, cu foi pentru notițe, cum îl învățaseră dascălii în liceu și mai tîrziu în facultate. Ca într-un puzzle, bătrînul spune că unea „ce era deosebit și notam fiecare idee, una după alta. Așa am descoperit în 1994 zece lăzi cu cîte 50.000 sau 60.000 de fișe fiecare, pe care le-am pus cap la cap. Acum, spre exemplu, după ce vorbim, merg la bibliotecă să studiez din ziarele vremii ceva care pe mine m-a atras dintotdeauna la Cuza”.

Dragostea pentru locurile din oraș a dobîndit-o din liceu, cînd încă se făcea educație patriotică, iar elevii erau trimiși săptămînal la muzee. Vara se făceau cozi în fața **Palatului Culturii** și cîte șapte-opt grupe de elvi așteptau să intre pe ușile fostului sediu judecătoresc. „Acum spuneti cîți elevi mai stau la porțile casei domnești de pe Lăpușnenau” mă întreabă zîmbind complice, pe sub mustăți. Mai tîrziu, cînd societatea socialistă a vrut să dărîme clădirile de pe **Cuza Vodă**, **Ion Mitican** a știut la cine trebuie să meargă.

S-a dus direct la unul dintre marii ziaristi din oraș. „Aurel Leon era printre puținii care mai ridicau glasul împotriva demolărilor. Văzînd că se demolează m-am dus la **Cronica**, le-am dat un material și pentru că acolo erau oameni care sufereau cînd se dărîma cîte ceva, m-au acceptat, ba mi-au cerut și altele”. I se dusese vestea de apărător al **Iașului** vechi și, între timp, directorul său a început să primească noi propuneri pentru **Ion Mitican**. I se sugera, dacă se poate, „să mă mute la **Vatra Dornei** sau la **Cîmpulung**, de unde să nu mai fac afîta zarvă”. Alțadată, aproape că era prins de dinții buldozerului de marginea clădirii, cînd sunau șefii și anulau ordinul. „Atinsesem pe cineva probabil”, se gîndește acum bătrînul.

Mărturiseste că dimineata citește șase ziare: unul local, patru naționale și două din presa internațională. Iar cînd și-a amintit că la bibliotecă vinerea este mai liber, a plecat spre **BCU**. Din pragul ușii încă-mi mai spunea: „Cu cît anii trec mai mult, cu atît Cuza devine o figură luminoasă, pentru că cine se mai gîndește azi să mai dea țaranilor măcar un plug, darămite hectare cu pămînt. Azi oameni sînt lipsiți de patriotism, nu mai sînt «uniți în cuget și simțiri»”.

Iulia CIUHU

Bate vîntul tare, dar flamura demult nu mai flutură

Lecția despre copilul-dascăl

- nu știe dacă patriotismul ei este unul pur sau o datorie morală pentru țara în care trăiește

Probabil că prima dată cînd a realizat că va întîmpina dificultăți în drumul pe care îl alesese a fost cînd una din colegele sale i-a spus unui pustiulică să se schimbe de haine pentru că venise îmbrăcat la fel la grădiniță de cîteva zile. **Otilia** arată ca un copil. Clipește des din genele scurte și bălaie și ia înghițituri mici din **Milkshake**-ul de banane.

Cînd a început să predea, era în timpul anului I de facultate, în cadrul unui centru de plasament care aparținea de **Congregația Frații Școlilor Creștine** din **Iași**. Era un fel de program „after-school” pentru copiii din familii defavorizate. Și simplu n-a fost, mai ales că majoritatea erau băieți, care preferau tratamentele de acasă în locul regulilor mînăstirii și ale cadrelor didactice de acolo. „Am încercat în primul rînd să le fiu prietenă. Să-i înțeleg și să le ofer altă perspec-

tivă decît cea dogmatică pe care o aveau despre locul în care erau trimiși.”

Cînd a fost angajată la centru, **Otilia** a încercat să impună reguli, să aplice ce învățase la cursurile **Liceului Pedagogic** pe care-l absolvise nu demult. Dascăl a continuat să fie pînă la licență, cînd a luat o pauză de cîteva luni. Cel mai important lucru pe care l-a învățat despre copii cînd a lucrat la **Căsuța Zinelor**, în **Bucșinescu**, imediat după absolvire, a fost că au voie să plîngă. „Multe dintre cadrele didactice de la grădiniță de acolo mi-au spus că nu sînt cu picioarele pe pămînt, că psihologia nu are legătură cu actul didactic și că e imposibil să-ți păstrezi calmul după o perioadă mai lungă de lucru cu copii preșcolari mai ales”. **Otilia** tace și cade pentru un moment pe gînduri. Șuvițele blonde și dezordonate îi desenează chipul în culori pastel, iar tăcerea durează puțin, cît pentru o epifanie. „Am ținut-o pe-a mea. Mereu. M-am pliat pe personalitatea copiilor și i-am învățat despre răbdare învățînd odată cu ei. Probabil asta îmi place cel mai mult, că învăț și eu, chiar dacă cei mai mulți nu văd asta...”

Greșeala pe care o fac adesea adulții e că complică foarte mult lucrurile. „Copiii nu vor asculta nicicînd de reguli neexplicate”, spune **Otilia** gesticulînd didactic, cu un calm care i se desprind din vocea infantilă. De aproape doi ani predă la grădinița din cadrul **Congregației Surorile Providenței**. De 24 ianuarie, „copiii ei” au vizionat o interpretare dramatică a „Moș Ioan Roată și Unirea” și au participat la un concurs de cultură generală. „Cred că mai întîi de toate e important pentru ei să cunoască istoria, dincolo de noțiunea de sărbătoare națională. Știi, e ca într-o familie. E nevoie să știi cît mai multe despre membrii ei ca să poți să iei o poziție argumentată, să te cunoști poate mai bine pe tine.” Abia respiră, vorbește trepidat și zîmbește copilăresc. Nu știe dacă patriotismul ei este unul pur, în sensul dicționarelor, sau se găsește mai mult într-o specie de datorie morală pentru țara în care locuiește. Cu precădere una de cunoaștere. În străinătate a fost, tot în calitate de voluntar, și mărturiseste aproape jenată că tîrziu a realizat faptul că vrea să se stabilească aici. Indiferent dacă va reuși sau nu să plece la vară

La o „sezătoare” cu poezii

în **Porto** ca să participe într-un program de asistență socială. Este mai degrabă vorba de a aduce și a pune în practică aici experiența educației de acolo. **Otilia** este educatoare de destul timp cît să realizeze că o să mai aibă de învățat și mult timp după ce va învăța să predea.

Alexandra PANAETE

În fiecare zi, costum sau frac

Pentru cine se ridică fustele

Seara de marți, 24 ianuarie, a fost una culeasă parcă de pe străzile boeme ale Parisului și inspirată de cabaretul franțuzesc. Pe scena Teatrului „Cub”, actorii și balerinii au împletit prin dans și muzică firele nonconformiste ale musical-ului „Kabaret – Nostalgie în două părți”. Începând cu ora 18.30, reprezentația adusă în atenția publicului de către fosta balerină și actualul regizor Beatrice Rancea, alături de coregraful Yvette Bozsik, a dat un nou sens teatrului dramatic, iar tragedia și comedia au îmbrăcat straie noi, neconvențional de multicolore.

„Tînără domnișoară, un moment rămîneți nemișcată, stați în picioare, lăsați-mă să vă văd. Da, așa va merge treaba. Ceea ce vreau eu de fapt, durează numai pînă la trei. Deja a trecut și s-a și întîmplat”.

Nu sîntem îmbrăcați de gală și nici nu ni se spune că ar fi trebuit să ne pregătim pentru o sedință foto. Dar cînd purtătorul unui joben argintiu, foarte înalt, anunță într-o germană sacadată, în difuzoare, că ar trebui să stăm „ca la poză”, el profită de neatenția noastră și dă startul primei melodii, „Kleines Fräulein” (n.r.: „Micuțele Domnișoare”). Pe ea dansează la unison personaje atît de diferite, încît nu te-ai fi așteptat nicio dată să le vezi pe aceeași scenă.

Pusă în scenă sub forma mai multor mici momente ce reunesc eroii cabaretului german al anilor '20-

● de Belle Epoque ne amintesc balerinii Operei Naționale Române din Iași ● spectacolului de varietăți muzicale și coregrafice i se aduc și cîteva elemente orientale

Actorii urmează o înlănțuire unitară de contorsionări energice și îndelung antrenate

'30, prima parte așază, undeva deasupra norilor pictați pe niște pînze imense, un *yodler*, dansator tradițional german, și o damă de companie într-o rochie de *charleston* pe al cărei umăr s-a oprit un șal din pene roșii. Și din schimbul de priviri dintre cei doi se desprinde un sentiment de nepăsare, de parcă nici nu s-ar cunoaște.

De la Orient la Occident

Nu sîntem la vreun bal găzduit de **Moulin Rouge**, sub tutela boemului **Toulouse-Lautrec** însă de **Belle Epoque** ne amintesc acum balerinii **Operei Naționale Române** din Iași. Cu mișcări învățate de la coregraful **Yvette Bozsik**, actorii de pe scena **Teatrului „Cub”** urmează, asemenea **Lizei Minnelli**, pașii din „Cabaret”, o înlănțuire unitară de contorsionări energice și îndelung antrenate.

„A fost odată un muzician care cînta într-o cafenea și toate fetele drăguțe se așezau în preajma lui. El cînta dulce în major și în minor, cînta pur și simplu minunat”.

Spectacolului de varietăți muzicale și coregrafice i se aduc și cîteva elemente orientale atunci cînd **Şeherezada** celor „O mie și una de nopți” deschide uşile dulapului în care se află și seduce cîteva „băieți-șarpe”, pentru a-i lua cu ea. După cum spune și cîntecul „A fost o dată ca nicio dată/ O printesă divină orientală/ Care s-a îndrăgostit/ De un servitor”. Aceasta lasă locul unui **Don Juan** ce bea dintr-un pahar de martini, îmbrăcat într-un costum rozaliu, cu ciupici roșii în picioare și o floare asortată, la reverul hainei. Pentru el se întrec în pași de dans **Beatrice Rancea**, alături de o altă dansatoare, pînă cînd realizează că **Don Juan**-ul a dispărut și, în loc să se mai certe, se unesc într-o pereche ce plutește, parcă, pe acorduri de tango.

Rendez-vous cu păpuși

De după cortina sobrietății apare și micuța **Heidi**, care dansează *swing* cu omul ei de zăpadă în timp ce un ventrilloc își prezintă păpușa îmbrăcată la fel ca el într-un costum negru și cu papion la gît.

Strînsă într-o rochie de catifea roșie cu pene negre, o doamnă îmbracă întreaga sală în glasul ei sfios, într-un moment de o tăcere vibrantă, parcă mai intensă decît pînă atunci. Ea nu vrea decît să i se aprindă o țigară și face un semn discret păpușarului spre port-țigaretul salvator. El se lasă cucerit de galanta prezentă feminină, dar momentul este întrerupt de zgomotele pașilor sîngaci ai celor trei clovni ce ies dintr-un dulap cînd, sub o clăie de păr portocaliu, spîrncenele unuia dinre ei se arcuiesc peste măsură și lasă loc unei priviri melancolice. Cuminte, pe un scaun, el privește restul spectacolului, întocmai ca un copil pedepsit.

Debutul celei de-a doua părți a nostalgiei coincide cu dispariția din cadru a dulapului, a patului, a chibritului și a prietenului uriaș care lasă în locul lor un podium înconjurat de nisip, pe care a cărui trepte urcă încet micul clovn. Și, prevestind lăsarea serii, panourile pictate strălucesc în bătaia luminii incandescente ce aduce cu un cer înstelat. Armoniele de **Ceaikovski** îi dau la început bății ce cap clovnului devenit dirijor al unei orchestre invizibile. Cu priviri ce nu trădează nici o emoție, aceștia își mînuiesc impecabil instrumentele imaginare, de care se lasă pînă la urmă copleșiți, la apogeul trilului fantastic. Iar cînd vede toate acestea, dirijorul face un gest contrariat – își duce mîna prin părul colorat și părăsește speriat scena.

Luminile se sting, iar printre aplauzele spectatorilor, care sînt deja în picioare și trimit spre scenă cîte un „bravo” sau o mică fluierătură, apar și actorii, ce trec ștregărește prin spatele unei rame de tablou și afixează cîte o grimasă copilărească. Zîmbesc, se înclină, trimit sărutări publicului de parcă piesa abia a început și nici prin gînd nu le trece să ne spună „la revedere”.

Mădălina MORARU

Ofițer cu grad de acuzat

● nu știe nimeni cu certitudine ce l-a împins pe locotenentul de 27 de ani să-și exprime nemulțumirile față de guvern și președinte în uniformă militară

riană **Câmpia Turzii**, și-a exprimat nemulțumirile față de guvern și președinte în uniformă militară, deși regulamentul nu îi permite astfel de abateri. „Este interzisă participarea cadrelor militare în activitate la miting-uri, manifestări, demonstrații sau alte întruniri cu caracter politic. Se va analiza situația participării ofițerului la mitingul din Piața Universității și vor fi dispuse măsuri legale corespunzătoare”, a declarat contramiralul Tiberiu Frătilă, purtătorul de cuvînt al MAPN (cotidianul.ro, luni, 24 ianuarie).

Dincolo de a fi o problemă de etică, gestul ofițerului s-a transformat într-o sursă de inspirație la nivel național. După ce a afirmat că **Raed Arafat** este pentru el un erou, **Alexandru Gheorghe** a devenit el în-

suși unul, locotenentul clujean fiind susținut de cei alături de care a protestat, iar miercuri, 25 ianuarie, a fost declarat „Omul zilei” de **Jurnalul Național**.

Nelipsite au fost și criticile la adresa lui, atît din partea poporului, cît și din partea șefilor săi, care au demarat anchete în ceea ce îl privește. Mai mult decît atît, locotenentul a declarat că a fost urmărit în zilele ce au urmat protestelor de luni. Cu toate acestea, el a protestat și miercuri, de data aceasta însă de pe platoul din incinta unității de care aparține. „Am fost urmărit încă de la plecarea mea din Capitală”, a spus Alexandru Gheorghe. Tănărul a povestit că nu a dormit acasă în noaptea de miercuri spre joi și că, miercuri seară, a observat un Audi A4 negru

cu număr de București parcat lîngă blocul în care a stat” (adevarul.ro, joi, 26 ianuarie).

În continuare, lucrurile par să evolueze împotriva militarului, cu toate că acesta a susținut că „se discută în momentul de față o soluție propusă de mine pentru detensionarea situației mele dar mai ales a situației din țară. Am fost asigurat că propunerea va fi luată în serios” (antena3.ro, miercuri, 25 ianuarie). **Alexandru Gheorghe** a aflat din presă de faptul că a fost dat în judecată și cazul său urmează să fie pus sub lupa **Consiliului de Judecată** al **Unității Militare din Câmpia Turzii**.

Nu știe nimeni cu certitudine ce l-a împins pe locotenentul de 27 de ani să-și încalce jurămîntul, conștient fiind de posibilele urmări. Cert este că gestul lui a împărțit poporul în noi tabere care i-au așezat, alternativ, pe epolet, distincția de „păcălici” și cea de „erou național”.

Anca TOMA

LENTILA DE CONTACT A LUMII

Sinteza de la PRO

● este vizibilă tendința postului de a se transforma într-un canal specializat pe știri

Dacă zilele acestea țara a dirăit din toate încheieturile, **PRO TV** s-a înfoclit în zece cojoace și la final a fost de nerecunoscut. Ori cine a putut observa că joia trecută, 26 ianuarie, timp de șapte ore încontinuu, știrile de pe postul de televiziune au curs pînă seara tîrziu. În această situație, cînd pe drumurile naționale nu puteau circula nici tancurile armatei, reporterii **PRO TV Alex Dima** și **George Vintilă** au împărțit alimente și apă călătorilor încarcerati în troienile din județul **Ilfov**. Imaginile din nămeții încolonați pe șosele au fost difuzate din oră în oră, începînd de la amiază și pînă cînd a intrat în direct **Măruță**. Mai tîrziu, principalul grupaj de știri al canalului a fost organizat sub forma unei ediții speciale care a fost difuzată pînă la 21.30. Cu aceste materiale realizate de către corespondenții gerului, postul de televiziune a realizat programul „România sub zăpadă” care a obținut 4.1 puncte de audiență, depășind canalele specializate precum **Antena 3** sau **Realitatea**, pe care rulau aceleași programe.

Emisiunile informative de lungă durată inițiate de către **PRO TV** nu se află la prima „împachetare” de acest fel. Tendința de schimbare a formatului grilei de programe de pe canalul generalist a fost sesizată începînd de săptămînile trecute. După ce văpaia protestelor s-a răspîndit în toată țara, postul a acordat o atenție deosebită evenimentelor din toate marile orașe, jurnalele speciale luînd locul filmelor difuzate de atîtea ori, în reluare. În plus, miercuri, cînd președintele **Traian Băsescu** s-a adresat cetățenilor, după mai bine de zece zile în care a primit sudălmii din toate direcțiile, la **PRO TV** a fost integrată o altă ediție specială a jurnalului de la ora 19.00. Atunci s-a făcut vizibilă tendința postului de a se transforma într-un canal specializat pe știri, întrucît, pe lîngă faptul că a difuzat întreg discursul al președintelui, grupajul de știri din seara respectivă s-a întins pînă la ora 21.00, polemizînd pe seama declarațiilor făcute. Astfel, pentru că programul standard al jurnalului PRO, cu care eram obișnuiți, s-a prelungit, „Sinteza zilei” de pe **Antena 3** a avut mai puțini telespectatori, lucru așteptat și în viitor, deoarece concurența s-a reprofilat.

Iulia CIUHU

Săptămîna trecută am reușit să adăugăm o piesă nouă pe tabla de șah a revoltelor ce se tîn lanț de pe 13 ianuarie. Protestelor stradale începute mai mult sau mai puțin din cauza conflictului **Băsescu – Arafat** li s-a dat un restart motivațional odată cu ieșirea, în mulțimea pestriță din **Piața Universității**, a unui locotenent al **Armatei Române**. **Alexandru Gheorghe**, ofițer în cadrul **Flotilei 71 Ae-**

Semne rele anul are

Curtea Constituțională trîntește Puterii ușa-n nas

Deși a invocat motivul economisirii unor bani prin comasarea alegerilor, conducerea țării a ignorat Constituția, mai ales faptul că nici o modificare nu trebuie adusă sistemului electoral cu mai puțin de un an înaintea alegerilor. Astfel, inițiativa a fost declarată miercură trecută neconstituțională și, la fel ca pînă acum, vom ieși de două ori la vot.

Cristian PÎRVULESCU

Despre comasate, numai de bine!

• partidele aflate la guvernare nu s-au sfiit să modifice „regulile jocului” astfel încât să „cîștige”

Curtea Constituțională a României (CCR) s-a pronunțat: anul electoral 2012 nu va fi un an al „experimentelor” și „inovațiilor” de tipul comasării alegerilor locale cu cele parlamentare. Dacă nu s-ar fi întîmplat astfel, România risca să cunoască cele mai nedemocratice alegeri de după căderea comunismului. Chiar și așa, nu este deloc improbabil ca decizia CCR să fi fost influențată de mișcările de protest care au început pe 12 ianuarie și nu mai conțenească de atunci. Oricum, și fără aceste „aranjamente” al căror scop politic nedisimulat este favorizarea partidelor aflate la guvernare, alegerile din țara noastră erau privite cu destul de multă suspiciune de opinia publică.

Partidele aflate la guvernare nu s-au sfiit să modifice „regulile jocului” ast-

fel încît să „cîștige”: legea comasării alegerilor locale cu cele parlamentare nu a fost nici dezbătută cu societatea așa cum cerea legea transparenței decizionale, nici negociată cu opoziția cum indicau regulile de bună practică, ci a fost adoptată fără nici o dezbateră prin asumarea răspunderii guvernamentale. Pe de altă parte, din același pachet strategic fac parte și noua „reformă” electorală pentru alegerile legislative, și „reformă” administrativă care presupune redesenarea județelor, ba chiar și modificarea Constituției. Și, pentru ca totul să fie clar, „reformele” au fost propuse cu nici un an înaintea alegerilor, deși Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei propunea un set de „bunele practici” care cereau expres ca nicio modificare legislativă să nu se realizeze în domeniul electoral

• din același pachet strategic fac parte și noua „reformă” electorală pentru alegerile legislative

cu cel puțin un an înaintea alegerilor. În raportul asupra calendarului și inventarului criteriilor politice de evaluare a alegerilor adoptat de Consiliul pentru alegeri democratice în octombrie 2010 și de Comisia de la Veneția cîteva zile mai tîrziu, se spune că „schimbarea regulilor jocului chiar înaintea sau în timpul alegerilor nu favorizează alegerile democratice” și, chiar mai clar, în Codul bunelor practici în materie electorală din 2007 se insistă că „elementele fundamentale ale dreptului electoral... nu trebuie deloc modificate cu mai puțin de un an înaintea alegerilor și trebuie tratate la nivel constituțional sau la un nivel superior celui al unei legi ordinare”. Dar aceste recomandări par simple vorbe în vînt!

Aceste „inițiative” puneau în evidență o tactică electorală care se baza pe ipoteza că electoratul român este ușor de manipulat. Dar manifestațiile continue de după 12 ianuarie au surprins clasa politică și au schimbat starea de fapt. După ce noua versiune Facebook a Pieteii Universității s-a manifestat, România nu mai pare atît de ușor de manipulat. Să fi fost ideea comasatelor, alături de scandalul Arafat, picătura care a umplut paharul?

Oricare a fost motivul care a dus la această situație faptul că democrația nu mai este privită doar ca un set de reguli formale, și acelea din ce în ce mai puțin respectate, este o schimbare importantă la nivelul comportamentului politic. Ce urmează însă?

implacabile în confruntarea politică despre comasate. Puterea nu a putut argumenta satisfăcător de ce e inevitabilă ipoteza comasatelor, iar Opoziția nu a putut argumenta, pînă la capăt, de ce comasatele sînt nedemocratice. E de spus că alegerile comasate nu sînt, pentru democrațiile liberale, o regulă. Dar, e de asemenea de spus că au mai fost cazuri în care aceleași democrații au optat pentru formule electorale comasate. Chiar și în România: prezidențialele cu parlamentarele, europarlamentarele cu referendum, prezidențiale cu referendum.

Decizia CCR marchează un eșec punctual al actualei coaliții de guvernare, dar disputele cu privire la ce va se va întîmpla în inevitabila perspectivă electorală sînt departe de a se fi încheiat.

În mod normal (ceea ce exclude posibilitatea anticipatelor), vom avea alegeri locale în iunie și parlamentare, cel mai probabil, în noiembrie. Pentru asta vom fi, în viitorul imediat martorii unor momente dure, tensionate care vor marca desemnarea candidaturilor și alianțelor din teritoriu. Rezultatele localelor vor fi foarte prețioase și vor avea o forță de presiune imensă, indiferent în ce fel vor ieși acestea. Va veni toamna, vom vedea noi alianțe formale sau înțelegeri, vom fi martorii redesenării colegiilor electorale pentru parlamentare.

În anul care marchează centenarul Caragiale, nu vom avea timp să ne plictisim. Poate că vom avea, pînă la urmă, și puțin noroc...

În mod normal, vom avea alegeri locale în iunie și parlamentare, cel mai probabil, în noiembrie.

Cristian PANTAZI

Alegeri la termen: ce riscă partidele de la Putere

• împingerea localelor în noiembrie ar fi crescut șansele ca primarii PDL, UDMR și UNPR să poată beneficia de o revenire a economiei

Începerea anului electoral 2012 a adus pentru PDL și coaliția de guvernare două șocuri majore. Primul a fost valul de proteste populare iscate de proiectul legii sănătății și demisia subsecretarului de stat Raed Arafat. Al doilea șoc a fost decizia Curții Constituționale de a declara neconstituțională inițiativa legislativă prin care alegerile locale și cele generale din acest an erau comasate prin îm-

jore – vezi proiectul de reducere a pensiilor – Curtea a așteptat parcă să vadă cum se înclină balanța de putere. După ce lucrurile s-au mai limpezit, Curtea a decis. Comasarea alegerilor e neconstituțională. Iar coaliția de la Putere și-a văzut un atu electoral spulberat.

De ce ar fi fost benefică această comasare pentru coaliție? Din două motive:

1. Prin comasare ar fi crescut șansele unui rezultat mai bun la alegerile generale, datorită implicării sporite a primarilor în campanie. Or, cu fondurile guvernamentale la îndemînă, pînă în noiembrie coaliția mai putea miza pe cîteva zeci bune de primari atrași de la USL înspre partidele de la Putere (vezi „performanța” UNPR). Implicit, ar fi avut mai multe șanse pentru candidații la parlamentare susținuți de acești primari.

2. Împingerea localelor în noiembrie ar fi crescut șansele ca primarii PDL, UDMR și UNPR care deocamdată sînt mai degrabă reticenti să-și asume apartenența la o coaliție care a girat măsuri de austeritate foarte impopulare, să poată beneficia de o revenire a economiei și o eventuală creștere a salariilor în mediul public și a pensiilor.

Ce se va întîmpla acum, că alegerile vor avea loc cel mai probabil la termen, după cum a declarat duminică și președintele Traian Băsescu? Efectul major pe care-l aștept este creșterea presiunilor populiste dinspre liderii locali asupra liderilor partidelor de guvernămînt. Liderii locali, care vor avea de apărut o funcție de șef de Consiliu Județean sau de primar, vor presa asupra Guvernului pentru stoparea reformelor dureroase și aplicarea unor măsuri populiste, precum creșteri de salarii / pensii. Altfel, ei nu se vor putea prezenta cu o zestre prea bogată în lupta electorală împotriva unei USL pe care protestele din primele zile ale anului au urcat-o din nou în sondaje.

„Eu am încercat”

pingerea localelor pînă în luna noiembrie. O conexiune există între cele două evenimente. Măcar din punct de vedere al timing-ului lor.

Să ne explicăm. Decizia Curții Constituționale era așteptată pentru primele zile din ianuarie 2012, și puțini erau cei care mizau pe o decizie contrară intereselor coaliției de guvernare. Începutul anului a adus însă un eveniment neprevăzut – mitingurile antiguvernamentale și antiprezidențiale din întreaga țară. Iar Curtea a amînat decizia. Nu a fost prima oară cînd, în preajma unor decizii ma-

Cristian PĂTRĂȘCONIU

Comasate anulate

• disputele cu privire la ce va se va întîmpla în inevitabila perspectivă electorală sînt departe de a se fi încheiat

Comasarea alegerilor este deja o fostă temă pentru spațiul public românesc și pentru cîmpul politic și mediatic. Decizia CCR care declară neconstituțional actul prin care actuala guvernare își asumase răspunderea în legătură cu o eventuală comasare, pentru toamna acestui an, a alegerilor locale și a celor parlamentare încheie o dispută care datează de cîteva luni bune.

Disputa era inevitabilă în contextul în care miza alegerilor din acest an este imensă și în ideea în ca-

re o modificare de regulă a jocului ar provoca actanții politici să facă, în plan strategic și organizațional, mișcări suplimentare, cronofage și bugetofage. Pentru ca înfruntarea dintre Putere și Opoziție să fie și mai mare pe această chestiune a fost adus, pe bună dreptate, în discuție și argumentul că o eventuală comasare ar oferi un avantaj competitiv partidelor care dețin mulți primari.

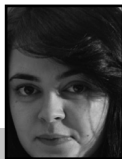
Cu onestitate și privind la rece, adevărul e că nici una dintre cele două părți nu au adus argumente

„Asta e, băieți.”

Vlad ODOBESCU este senior editor la revista „Opinia veche”

Ionela SĂVESCU este reporter la cotidianul „Evenimentul zilei”

Paula SCÎNTEIANU este senior editor la revista „Opinia veche”

Andreea ARCHIP este reporter la postul de televiziune TVR

Jurnalul unui oarecare

Din viața unor porumbei de presă

- bogații zonei n-au timp să-i hrănească și poate e normal să se înfîmple astfel

Primul a fost **Vasile**, un porumbel alb și schiop. Astă primăvară, **Marian Cioroabă** l-a ademenit spre chioșcul lui de la **Piața Aviatorilor**, i-a presărat firimituri pe o revistă și, ușor-ușor, **Vasile** s-a pus pe picioare. Când a venit vremea, **Vasile** și-a luat nevasă și a adus-o la masă. S-au strîns apoi vreo zece porumbei grași, o parte dintre ei se bat pe boabele puse pe „Enciclopedia Larousse – Sănătatea inimii, sîngelui și plămînilor”. „Găina” e aia gri, „Cîntăreata” e cea cu alb, maro și mov. Se opresc să-i admire pensionari cu sacoșă și corporatiști la costum, posesori ai unor impecabile suflute de copil.

Sînt oameni care nu mai vor să ia restul, zic: „Lasă, cumpără grîu pentru porumbei”. Iar **Marian Cioroabă** chiar cumpără grîu, îl presară peste o revistă în tiplă și așteaptă. Pe la șase dimineata, după ce a terminat de aranjat ziarele, încep să apară și păsările. „Cînd sînt multe, încep să se bată, așa că nu le pun de mîncare. Acum s-au învățat și se așază pe rînd”. Majoritatea porumbeilor domiciliază prin mansardele vestitului cartier **Primăverii**. Bogații zonei n-au timp să hrănească porumbei și poate e normal să se înfîmple astfel. Așa că în fiecare dimineată, păsările dau o tură pînă la chioșcul acesta, să ciugulească dintr-o mîna întinsă, să se odihnească pe un ziar colorat.

Joaca porumbeilor și zîmbetele trecătorilor îi mai distrag atenția lui **Marian Cioroabă** de la hăul în care se prăbușește afacerea sa: „Sînt de patru ani aici, am început cu cărți. Cînd n-au mai mers cărțile am trecut la ziare și reviste. A fost bine o vreme, dar așa slab ca acum n-a mers niciodată. Mai nimic nu se vinde. Merg bine doar tonetele care vînd covrigi, orice înseamnă mîncare”.

Observația lui **Marian Cioroabă** e întărită de cifrele publicate de **Bi-roul Român de Audit al Tirajelor**: în vara anului trecut, tirajul ziarului „Adevărul” scăzuse de trei ori față de perioada similară a lui 2010, iar „Jurnalul Național” se prăbușise la jumătate. Sînt publicații care dispar cu totul. Dispar și nimeni nu observă, porumbeii se așază pe un alt vraf de ziare, tot hîrtie e, la urma urmei. Ceva mai bine vînd „Click” și „Libertatea”: s-ar putea zice că cele două titluri țin sus steagul presei tipărite, dar prea sună a ironie.

Presă se prăbușește, chioșcarul **Cioroabă** vinde mai puțin și se ocupă mai mult de porumbei, așa merg lucrurile. O suferință banală, un chioșc de ziare oarecare din nordul **Bucureștiului**. Uite totuși că printre titluri tipătoare, femei de duzină și reviste de pescuit, printre bucăți de corăbii, instrumente de pictură și știri cumpărate tocmai a urcat să ciugulească o vrabie. E un fapt neobișnuit, care merită semnalat.

Vlad ODOBESCU

Spirit românesc

- Cristi susține că a ieșit să protesteze față de atitudinea politicianilor

S-au cam dus protestele. Dacă-ai văzut supărații că din **Piața Universității** nu mai transmite în direct nici o televiziune, au spus și ei c-or să salute țara stînd în fotoliu, acasă. Și totuși canalele de știri încă mai folosesc promo-uri cu manifestații, dar nu cele în care s-a strigat frumos „Nu vă fie frică, Boc o are mică!”, ci fix momentele în care huliganii, adunați din toate galeriile cu antecedente în înfîlnirile cu poliția, aruncă cu piatra, în aer se împrăstie un fum gros, iar testoașele de la jandarmerie cară bastoane pe spinările unora.

Cristi are 32 de ani și lucrează în domeniul managementului de documente. E ultras. E fioros și supărat pe sistemul ăsta aiurea, care nu-l lasă să se comporte golănește la un meci de fotbal. Spune că n-are simpatii printre echipele de club. El știe una și bună: „Pierdem spiritul românesc dacă nu mai ținem cu naționala asta, frate!”. Și el ține. A ieșit și în stradă, la bombardamentele cu pietre, să-și cîștige dreptul de a susține pe cineva.

În duminica aceea era sigur că de data asta nu mai scapă de jandarmi. Spune că e fix targetul forțelor de or-

dine: e tuns scurt, are barbă și poartă o haină cu glugă. Duminică noaptea a participat la protestele din zona **Cocor – Piața Unirii**, alături de un grup de prieteni ghinionisti. Pe trei i-au săltat jandarmii și i-au dus la poliție. „Au primit cîte 500 de lei amendă fiecare și i-au plimbat pe la trei sectii, că în nici-una nu mai era loc de reținut”, povestește **Cristi**. Tînărul din **București** susține că a ieșit să protesteze față de atitudinea tuturor politicianilor.

„Te trezești că dai cu piatra”

Pe traseul **Universitate – Piața Unirii**, ultrasul a văzut la protest tot felul de oameni. Susține că majoritatea aveau pînă în 30 de ani, „erau rockeri, cu plete, ultrasi, așa ca mine, copii, oameni simpli și cocalari din Centrul Vechi”. Cînd a început ploaia de pietre, el era în dreptul magazinului **Cocor**. Cu toată bolta de bolovani deasupra capului, ultrasul declară că mișcarea n-a degenerat în violență: „Ar fi degenerat dacă apărea Ponta și spunea că e mitingul lui. Eu n-am plecat de acasă cu gîndul să iasă cu bătaie. Și sînt sigur că sînt mulți ca mine. Dar există o psihologie a maselor. Ești calm, mergi acolo să protestezi pașnic și te trezești că arunci cu piatra”.

„Pierdem spiritul dacă nu mai ținem cu naționala asta, frate”

De ce au izbucnit violențele

Cristi a explicat de ce s-a ajuns la violențe în **Piața Universității**: „În ultimii patru ani s-au acumulat niște frustrări. Zeci de mii de suporteri au fost transformați într-o pătură marginală a societății din cauza unor cazuri izolate, cum a fost cel de la Ploiești. Sîntem discriminați. Suporterii români nu sînt huligani”. Ultrasul este supărat că mișcările de pe stadioane au fost înăbușite fără nici o explicație. O furie l-a luat și cînd legea materialelor pirotehnice a intrat în vigoare: „E scandalos. Să dai între doi și patru ani de închisoare pentru cel care folosește în scopuri non-violente materiale pirotehnice. A-

dică eu nu pot să aprind o tortă pe stadion. Au omorât orice spirit ultras în România”. Un alt lucru pe care îl reclamă suporterul este faptul că statul investește mai mult în forte de represivne decît în educație. Legea sănătății, despre care s-a spus că a mobilizat oamenii în stradă, este o necunoscută: „Da, poate fi un pretext sau un context. Dar cine naiba a citit legea aia? Nouă nu ne lipsește contextul pentru astfel de mișcări. Ne lipsește victoria”. Totuși, **Cristian** și prietenii lui nu speră să cîștige ceva din revoltele de stradă. Vor doar să-și defuleze frustrările. Un singur lucru a avut de învățat: „Am plecat pe la 12 noaptea. Nu e bine să rămii printre ultimii la acțiuni de genul ăsta”.

Ionela SĂVESCU

Bucureștean fără cauză

Vise de mărire

- „Mă las de televiziune și intru în politică”, o minciună agreată

Nu cred că s-ar fi gîndit vreodată **Nicolae Filimon** că ce iese din condeiul său va ajunge subiect de *reality-show*. Că nopți la rînd buchiile negre s-ar transforma în stafii care se rostogoleau greoi din gurile neobosite către mințile insomniace. Și televizorul o dă înainte cu nebunia sa, în timp ce mintea continuă să-și creeze propriile discursuri.

Se făcea că președintele **României** și-a început mandatul cu o minciună. O minciună agreată. „Mă las de televiziune și intru în politică”. N-a putut însă să renunțe la reflectoare, așa că un car de televiziune stă la umbra sa mai ceva ca echipele **SPP**-ului. Și electoratul s-a bucurat că poate să dea prim-plan pe fiecare ștampilă din documentele oficiale. De dragul transparenței.

Se știe deja că fiecare român care își face o afacere primește 20.000 de euro așa că fiecare român și-a făcut cîte trei cel puțin, toate salariile și pensiile au crescut ca maioua, au fost anulate toate taxele și impozitele, au fost judecați „toti guvernantii care au jefuit România”, iar TVA-ul a ajuns la 10%. Singura problemă e că a crescut mortalitatea în prima lună de la guvernarea Partidului Poporului: românii au murit pe capete de fericire.

Casa Poporului a fost transformată în cel mai mare teatru din lume. **Sorin Ovidiu Bălan**, noul **Ministru de Interne**, nu crede că toți ac-

torii sînt actori și îi caută pe spionii rusi printre ei. Îmbrăcat în camuflaj prinde cu miinile goale mojici. Pentru puterea exemplului.

Doru Iuga a fost eliberat pentru prea bună purtare și și-a ocupat scaunul de **Ministru al Educației**. Iar singurul **Ministru al Justiției** care este și ministrul **Apărării Naționale**, al **Externelor** și al **Muncii** este **Florin Condurățeanu**. Prim-ministru este **Tudor Barbu** și pentru prima dată în istoria **României** prim-ministrul este mîna dreaptă a președintelui. Nimeni n-a mai văzut așa ceva!

El a hotărît ca parlamentarii, miniștrii și pînă sus, la **DD**, toți să fie voluntari și munca lor să se traducă în credite ca la facultate. Credite care să poată fi echivalate în orice stat al lumii. Nimeni nu-și mai dorește să emigreze, decît dacă vrea să îndeplinească planul conducătorului iubit și s-o caute pe **Elodia** în lumea largă.

Dar cel mai tare deziderat al noului guvern este faptul că timp de 12 luni nici un român nu va mai plăti rate. De altfel, nimeni nu știe ce se va întîmpla după un an, așa că hai să-l ascultăm pe **Ludovic al XV-lea**: După **DD**, potopul.

Și românul se trezește la același **Boc** de nezdruccinat. Și dacă **Sorin Ovidiu Bălan** are totuși nevoie de un nou îndreptar de identificare a infractorilor, tot la **Nicolae Filimon** s-ar putea întoarce: „Ciocoiul este, totdeauna și în orice țară, un om venal, ipocrit, laș, orgolios, lacom, brutal pînă la barbarie și dotat de o ambițiune nemărginită, care eclată ca o bombă pe dată ce și-a ajuns ținta aspirațiilor sale.”

Andreea ARCHIP

Din Cetatea lui Ștefan

Sărutați și nu ucideți mame

- nu există mamă pe Pămînt care să se roage mai puțin pentru copilul ei și mai mult pentru sine

Își îngrijea copiii cu nespusă blîndete și plîngea cîntîndu-le de jale. Așa a fost copilăria lor, a copiilor de oriunde și oricînd, cu un strop de tristete. Apoi au plecat pe unde au văzut cu ochii, iar ea a rămas singură. Mama mea, a ta, a celor care zac prin puscării ori a celor plecați în lume, la munci printre străini. Iar inima ei tînguie în fiecare noapte, plină de grijă. Oare are chiar de toate copilul ei, așa cum zice el la telefon cînd sună de **Crăciun** în fiecare an acasă? Oare fiul de după gratii o să fie vreodată iertat de **Dumnezeu** pentru păcate?

Oare îi ajung pomelnicile pe care le face ea, mama, la biserică în fiecare Duminică? Și nu există mamă pe Pămînt care să se roage mai puțin pentru copilul ei și mai mult pentru sine. Și nu există, chiar dacă orfelinatele sînt pline, chiar dacă chiuretașele merg pe bandă rulantă în maternități. Și nu există... un Dumnezeu pentru toți. De pe urma frămîntărilor ei se țese tandrețea și poate niciodată noi, copiii lăsați slobozi din brate, nu îi dăm crezare atunci cînd vedem durere pe chipul ei. Iar ea știe și se întristează în tăcere.

Mama despre care vă vorbesc apare adesea și la televizor, ucisă de copilul ei cu un topor în cap, ori violată de propriul fiu, care nu de mult i-a stat la sîn, mîncîndu-i din viață. Acea mamă pe care nimeni nu a

știut-o de dureri, ci doar de nevoie. Acea femeie îmbătrînită la 30 de ani de bătaile sotului gelos, betiv și autoritar ca un cocoș pe grămada de gunoi. Acea mamă căreia i se cîntă de 8 Martie „E ziua ta mămico” zace acum într-o baltă de sînge. O cheamă mormîntul în măruntaiele lui să o acopere de pămînt mocirlos, plin de rîme. Și pe el, copilul de la jurnalul de seară spune că nu știe cum, dar s-a pierdut cu firea. Se certau des.

La știrile de la miezul nopții mama își arată iar chipul palid, plin de vinătăi. Și toți o condamnă și o judecă, spun că ea e de vină, nu și-a crescut copiii cum trebuie. Doar i-a iubit prea mult. N-am știut că există și astfel de mame pînă nu am ajuns reporter și am început să intru în viețile oamenilor, uneori cu nesimțirea meseriei. Dar am mai descoperit și durerea nesfîrșită de a pierde un copil zămislit în pîntecele ei. Există și mame care așteaptă să li se întoarcă măcar un zîmbet îndărăt, măcar o vorbă bună. Că abia atunci cînd ajungi mamă descoperi că pruncul zîmbește prin somn, iar asta reprezintă lumea. Că primele lacrimi ce se împăienjenesc pe genele lui sînt sfîșierea din inimă. Abia atunci încetezi să mai respiri, de teamă să nu destrămi o clipă din care să-ți prelungești viața.

Paula SCÎNTEIANU

SENIORI
EDITORI:

opiniaveche

Andreea ARCHIP,
Dana BALAN – BĂLU,
Oana BALAN,
Alina BĂISAN,
Andrei CIURCANU,
Florentina CIUVERCA,
Anastasia CONDRUC

Ionuț FANTAZIU,
George GURESCU,
Diana IABRAȘU,
Livi IOLU,
Roxana LUPU,
Nicoleta NASTASE,
Vlad ODOBESCU,

Diana ROTARU,
Ionela SĂVESCU,
Paula SCÎNTEIANU,
Andrei UDIȘTEANU,
Lina VDOVIL

Dintr-o mie de CD-uri

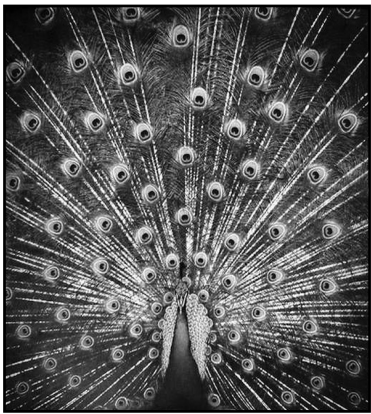
Fata cu suflet de Columb

● albumul e o întoarcere la stilul pieselor din anii '90

Cine ar fi spus vreodată că melodii de protest cu parfum de anarhism de metrou au rămas prăfuite în *bootleg*-urile lui **Bob Dylan** din vremurile bune, cu siguranță nu a rămas uitat cu ochii în tavan și cu o duzină de chiștoace arse în scrumieră savurând versurile folkului cinic al lui **Ani Difranc**o. E fata cu chitara, conștiință și saturată de felul în care a mutilat-o o societate diformă despre care nu a încetat în ultimii ani să scrie versuri, chiar dacă nu toate au alunecat pe partituri. Albumul „¿ Which side are you on ?” e mai degrabă o întoarcere la stilul pieselor precum „Recoil” din ceața anilor '90. O baladă recitată, incisivă și stropită cu un torent de critici aspre aduse unui capitalism pervertit.

Piesa care dă titlul albumului cu siguranță a atras atenția nostalgicilor protestelor studențești născute în sinul agitației din jurul războiului din **Vietnam**. Și asta pentru că piesa este o reinterpretare a variantei cu același nume din 1931, popularizată de **Pete Seeger**, o iconă *American folk music* revival de după al II-lea **Război Mondial**. Partea interesantă e că veteranul folkist o acompaniază pe cântăreață vocal și la *banjo*.

Piese ca „Promiscuity” sau „Life boat” descriu un bohemianism perpetuu, cultivat de un îndemn fără perdea la dedare unui hedonism al nomadismului, al unui du-te-vino eliberator: „some of us like to stick close to home; and some of us are Columbus. What can I say?” (n.r.)

Ani Difranc – „¿ Which side are you on ?”, 2011

Unora dintre noi le place să stea aproape de casă, alții sînt Columb. Ce pot să spun?). Iar „Splinter” este o baladă ciupită la chitară despre încorsetările în comoditatea tehnologiei ce ne face să uităm de organicul care ne definește ca oameni.

Probabil că sunetul curat de chitară însoțită deseori doar de un *banjo* și tobe de bongo o face pe **Ani Difranc**o să sune atît de natural, mai ales că sunetul a rămas unul de o consecvență patentată de-a lungul carierei ultimelor două decenii. Cîntăreața, o **Joan Baez** a capitalismului zilelor noastre, și-a păstrat tonul caustic cîntînd despre o **Americă** ce și-a pierdut inocența pe fundul unei urne pătate de vot.

Alexandra PANAETE

„Flerul său populist a înglobat mereu viziunea creativă singulară a artei”

www.entertainment.time.com

De dragul diversității, citește o carte

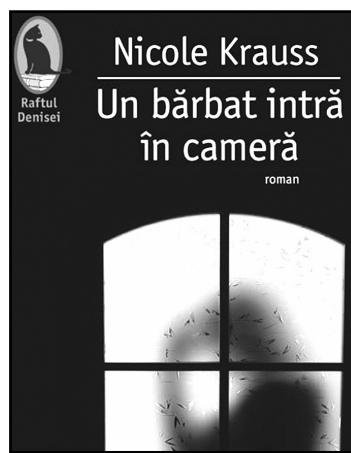
Cu istoria stinsă

● cititorul descoperă profunzimile unui om confuz și traumatizat

Totul, în afară de copilărie, pînă la 12 ani, este sters. Din bărbatul care intră acum în cameră nu recunoaște nimeni nimic și asta nu doar din cauză că poartă pe cap un bandaj de incizie, iar părul i-a fost ras. Ci pentru că n-a mai rămas din el decît o curioasă capacitate de a scrie o nouă memorie pe un disc zgîriat de uitare și de nisipul deșertului.

Volum de debut al scriitoarei **Nicole Krauss**, „Un bărbat intră în cameră” este departe de a fi la fel de impersonal precum titlul pe care-l poartă. Însă acesta se justifică prin faptul că povestea din spatele copertii este cea a unui om rămas fără amintiri, golit de semnificațiile lucrurilor și oamenilor care-l înconjoară. Pe **Samson Greene**, un tînăr profesor de la **Columbia University** găsit în timp ce rătăcea prin deșertul **Nevada**, îl recunosc prietenii, soția și **Frank**. Lui, însă, tumora cerebrală extirpată de medici i-a furat totul, mai puțin primii 12 ani de viață.

Pe parcursul acestui jurnal, cititorul descoperă profunzimile unui om confuz și traumatizat de faptul că amintirile idilice ale copilăriei și singura persoană pe care ar recunoaște-o, mama, sînt de mult pierdute. Implicarea personajului într-un experiment îndoielnic al

Editura Humanitas
240 de pagini, 2011
28 de lei

unui om de știință pasionat de idei precum clonarea și transferul de amintiri, antrenează cititorul într-o incursiune prin voluptățile uitării. Căutarea sinelui rătăcit în cicatricea operației, dar și cea lăsată în suflet de sentimentul de gol pe care-l trăiește **Samson**, e un parcurs tulbure, care împrumută din savoaarea unei scriituri halucinante și a nălucilor cu care tînărul se confruntă în deșert.

„Un bărbat intră în cameră” e o poveste imprevizibilă despre căutarea identității, pierdută printre peisaje bucolice și descrieri vii ale personajelor, văzute prin ochii unei minți rătăcite. Fără edulcorații li-vrești, dar cu un calm fermecător și empatic, scriitoarea întreabă în aceste pagini, prin vocea lui **Samson Greene**, ce înseamnă să pierzi totul atunci cînd nu îți amintești cum este să pierzi ceva.

Anca TOMA

Evenimentul săptămînii

CONCERT

Vineri, 3 februarie, în **Underground Pub** va concerta trupa **Alternosfera**, ora spectacolului urmînd a fi anunțată pe site-ul www.iconcert.ro

În seara concertului biletul va costa 20 de lei, cu cinci lei mai mult față de prețul anunțat pentru zilele anterioare.

Scor la pauză

Eseu peste ocean

● Giants și Patriots se înfîlesc pe teren

Superbowl este unul dintre cele mai importante și mai așteptate evenimente televizate din **America**, ediția de anul trecut reușind să devină cel mai vizionat program din istorie, cu 111 milioane de telespectatori. În esență, este vorba despre un meci de fotbal american disputat între campioanele ligilor **National Football Conference (NFC)** și **American Football Conference (AFC)**.

Duminica ce vine vom trage și noi un ochi la jocul dintre **New York Giants** și **New England Patriots**, deoarece printre jucătorii de pe teren se va regăsi și primul român prezent vreodată la **Superbowl**. **Zoltan Mesko** s-a născut la **Timișoara**, iar în 1997 cînd avea doar 10 s-a mutat în **America** după ce familia sa a cîștigat la loteria vizelor. Acesta, în prezent joacă ca „punter” pentru **Patriots**, poziție de pe care trebuie să sutezi balonul cît mai departe de terenul propriu, pentru a în-greuna atacul adversarilor.

Timișoreanul este considerat de către jurnaliștii de la „Wall Street Journal” drept „cel mai interesant jucător din NFL” datorită celor cinci limbi pe care le vorbește și diplomei de licență în afaceri și management sportiv. Primul contact cu mingea țuguiață l-a avut la o oră de sport, cînd din greșală a spart un neon cu o minge de kick-ball. Prin preajmă se afla și antrenorul de fotbal american, care i-a dat de ales între a-i plăti înapoi becul și a intra în echipa acestuia. Acum, chiar dacă primește cel mai mic salariu din echipă, **Zoltan** a arătat că își merită postul, dovadă fiind și recordul **NFL** pentru un debutant pe care-l detine, cu o medie a puncturilor de 43 de yarzi.

Timișoreanul recunoștea într-un interviu că la început juca fotbal, dar s-a lăsat din cauza faptului că *soccer*-ul nu este atît de popular în state. Un singur gînd nu-mi dă pace. Dacă rămînea în **România** să joace fotbal, cît de departe ar fi ajuns, și mai ales cît timp ar fi durat pînă să-l descopere cineva?

Iulian BÎRZOI

Stop cadru

Nu de puține ori jucam în curtea școlii hoții și vardistii care erau înlocuiți de pistolari ce apărau lumea de extraterestri răi. Era moda anilor '90 în care western-urile și filmele SF stimulau imaginația copiilor din acea perioadă. Un astfel de efort de imaginație face și **Jon Favreau**, regizorul filmului „Cowboys & Aliens”, care reușește să îmbine

Cu șaua pe OZN

● acțiunea filmului ia o altă turnură cînd își fac apariția cîteva nave extraterestre care răpesc oameni

spațiul cu deșertul folosind doar cîteva nave și niște cactusuri uriași.

Filmul are ca loc de desfășurare deșertul **Arizona** de la jumătatea secolului al XIX-lea. Protagonistul filmului **Jake Lonergan**, (**Daniel Craig**), un cowboy ce și-a pierdut memoria și la brațul căruia se află o brățară de origine necunoscută încă, este nevoit să lupte cu extraterestii pentru a rămîne în viață, dar și cu trecutul pe care nu și-l mai amintește.

Pînă aici, filmul nu are nimic diferit față de un western veritabil. Clasicile dueluri și împușcături sînt prezente, barul cu porți pliante, ba chiar și cîteva bătaii spontane cu sti-

cle sparte în timp ce pe fundal cîntă un pian dezacordat îți dau impresia că filmul e una din peliculele cu **Clint Eastwood**. Acțiunea acestuia ia altă turnură cînd își fac apariția cîteva nave extraterestre care încep să răpească oameni, iar brățara misterioasă se transformă într-o armă cu laser.

Așa începe o vînătoare de extraterestri în care sînt implicați oameni din oraș, membrii fostei bande de tîlhari ai lui **Jake**, dar și un trib de indieni. Deși la prima vedere alăturarea indienilor cu extraterestri și cowboy într-un film sună mai curînd a parodie, în „Cowboys & A-

liens” această alăturare este însă una inspirată. În plus jocul actoricesc este unul reușit, filmul reunind nume precum **Daniel Craig**, **Harrison Ford** sau **Olivia Wilde**.

Însă motivul pentru care extraterestrii au venit pe Pămînt este unul cît se poate de neinspirat, ei căutînd să extragă aur. Pe deasupra sînt și mult prea ușor răpuși de sulitele și săgețile indienilor. Cu toate aceste scăpări, scenele de acțiune, grafica reușită, personajele clasice ale unui western și jocul actoricesc te țin captivat pînă la final.

Andrei MIHAI

„Cowboys & Aliens”, 2011
Gen: Acțiune, SF
Regia: Jon Favreau

● HOROSCOPI ●

BERBEC: Îți merg toate așa de bine că ai hotărît ca, dacă în semestrul al doilea treci la taxă, să te lași de facultate și să pleci acasă.

TAUR: Tocmai te-ai dat afară de la **McDonald's** și ai realizat că din semestrul al doilea nici bursă nu mai primești. E cazul să te lași de facultate.

GEMENI: Iar ți-ai notat greșit toate datele de predare a proiectelor la facultate și, cum ai profesori foarte stricți, nici unul nu ți-a primit temele întîrziate.

RAC: După ce ai realizat că nu mai ai cum să strîngi destui bani ca să-ți plătești toate datoriile, ai hotărît să faci sacrificiul suprem și să-ți vinzi laptopul.

LEU: Ai vrut să scapi de stresul sesiunii și să pleci într-o mini-vacanță. Nici bine n-ai ajuns la gară și deja ți-ai scrîntit piciorul.

FECIOARĂ: Cînd îți era lumea mai dragă și ți se păreau că toate merg bine, tocmai ai aflat că te-a părăsit prietenul. Pe **Facebook**.

BALANTĂ: Deși îți propusesi să înveți și să mergi la toate examenele, cînd te-au văzut profesorii și nici nu te-au recunoscut, te-au trimis acasă.

SCORPION: Pentru prima oară cînd ai vrut și tu să duci gunoier de cînd a început anul universitar, au sărit cîinii de lîngă ghenă pe tine și ți-au rupt geaca.

SĂGETĂTOR: Te-ai împiedicat pe scările din fața căminului și ți-ai scrîntit glezna. Nu mai poți merge, în consecință, la facultate. De asemenea, nici în cîrciumă.

CAPRICORN: După o lună întreagă în care ai mers ca șeful fără bilet sau abonament, în sfîrșit te-au prins controlorii. Și amenda compensează cu vîrf și îndesat.

VĂRSĂTOR: Săptămîna asta nu mai primești pachet. De cînd au aflat părinții că vinzi mîncarea pe bani de țigări, au hotărît să nu-ți mai trimită nimic.

PEȘTI: Din păcate pentru tot efortul depus de tine în a scrie, imprima și decupa fițuici, sesiunea asta vei pica la toate examenele.

„Celelalte cuvinte” sînt scrise pe portativ

30 de ani în trei ore

● clubul Hand a fost năvălit de un vâlătuc de piese vechi și noi ● în local a avut loc o trecere în revistă a anilor de demult ● melodiile sînt antrenante ca un energizant

Dacă nu ai crescut cu Phoenix, atunci ai copilărit cu cei de la „Celelalte Cuvinte”. Artiștii care au insuflat liniște prin poezie și curaj prin muzică generației anterioare. Vineri, în Hand, am putut simți 30 de ani de muzică în doar trei ore. O retrospectivă reușită a trupei vechi, care a împăcat trei generații, fără să fie nevoită să schimbe brusc ritmul sau stilul. Toată schimbarea s-a făcut în timp, iar noi nu am simțit-o deloc.

Stau pe scaune, pitiți în colțuri, „cei mari”. Cei care au crescut cu muzica lor, cu vocea copilărească, rămasă neschimbată și chitara puternică a lui **Călin Pop**. În picioare, cu plețele despletite și berile agățate în mână, stau „tinerii”. Cei care s-au trezit ascultînd „Dacă vrei” sau „Iarbă prin păr” la nu știu care post de radio difuzat pe o frecvență secretă. Ei îi identifică pe membrii trupei cu stilul boem amestecat cu izburcările nestăvilite ale chitarei și tobelor furioase, un stil renăscut parcă pentru generația lor.

Printre bocancii mari ai „veteranilor” se amestecă și cițiva puști de pînă în zece ani, cu breton care le acoperă ochii pe jumătate și pe care îl feresc la fiecare 20 de secunde. Nu par să știe unde se află, căci privesc mereu curioși la cei mai mari, cel mai probabil părinții care i-au luat cu

ei pentru a-i introduce în universul rock. Unii stau rezemați de pereti și se joacă pe telefon, dar majoritatea se feresc din calea boxelor, preferînd să se țină agățati de gecile negre ale „celor mari”.

În Hand nu-i ca-n Vamă

Unul dintre „veterani” și-a tras șapca pe ochi și cu plețele crețe înfioate, a început să se plimbe printre tineri. Mulți îl privesc curioși, căci poartă după el un disc colorat, probabil primul album lansat de trupă pentru că nici scrisul nu se mai vede.

Jocul de lumini demn mai degraba de un concert pe scena de la **Palatul Culturii**, decît cea din **Hand**, ascunde instrumentele trupei și intrarea soliștilor se face mai mult „incognito”. Abia după primele 30 de mi-

nute, cît a ținut intro-ul, trupa salută publicul și îl dumirește cu privire la cele „3 ore de cîntec”. Un vâlătuc de piese vechi și noi, o trecere în revistă plină de energie și chef de cîntec.

Leontin Iovan oferă un moment antrenant de joc cu tobele, arătînd că se simte extraordinar în poziția de „dirijor” al trupei. Fără acompaniament, scoate scînteii din instrumentele sale de percuție și aplauzele publicului sînt tributul pe care îl primește în schimbul momentului solo.

În colțul său, ferit de forfota din sală, un bărbat trecut de prima tinerețe bate cu putere tobele imaginare în ritmul în care o face și tobosarul pe scenă. Închide ochii și îi strînge tare, de parcă imaginea sunetelor i-ar fi scrisă pe retină. În celălalt capăt al sălii, un tînăr care aduce a **Charlie Chaplin** își răsucește șmechereste mustățile lungi și își îndeamnă prietenul să se așeze direct pe podea. „Hai, că nu sîntem în Vamă, dar măcar stăm și noi jos”, încearcă să îl convingă, trăgîndu-l de mîncă. Se așază turcește și, ignorînd muzica, încep a-și povesti cu voce tare la ureche.

Contează cît de lung ai pîrul

„Soarele lumina, soarele ne zîmbea”, spune vocea blîndă a solistului cu înfățișarea prea calmă pentru *heavy metal*-ul care urmează în momentul instrumental. Muzica celor de la „Ce-

Călin Pop, unul dintre veteranii trupei

lelalte Cuvinte” are rolul unui medicament pe care îl primește un bolnav care suferă de plictiseală: antrenează spiritele și agită gîndurile cumînți ale celor din public. Nu e nici atît de antrenantă încît să se facă *headbanging*, dar se poate cu ușurință bate ritmul din picior și ridica mîinile în aer.

Melodiile curg una după alta într-o ordine haotică, acordurile puternice reușind să ridice unul dintre „veterani” în picioare. Poartă blugi e-vazați și își trage după ureche pîrul care îi curge pînă aproape de genunchi. Lîngă el, un cuplu dansează de parcă în boxe s-ar auzi un fel de *bluess*. Pe scena pictată pe pereții din club apare dubios un personaj îmbrăcat cu o bluză mulată, care își acoperă gîtul cu un fular de un albastru deschis, deloc potrivit cu atitudinea gri pe care publicul o emană. Reușește să atragă cîteva priviri mirate, dar el le

ignoră, încrucișîndu-și bratele la piept în poziția unui gardian.

„Pe tîmpla mea răsărind subțiri fire de argint”, sînt versurile piesei „Oglinda” pe care publicul o gustă fără prea multă forfotă, dar cu ochii ațînțiți pe chitara lui **Pop**. Solistului nu i-au răsărit fire de argint, în schimb își mai șterge din cînd în cînd picăturile de sudoare care îi trec pe frunte. Își privește colegul la bas și împreună, întelegîndu-se din priviri, fac un duet ca la carte care se lasă cu aplauze puternice din sală.

Poziția mea de intrus îmi pare ingrâtă cînd **Bogdan**, băiatul cu pîrul cret, singurul pe care l-am recunoscut în multime, îmi spune prieteneste: „dă-ți și tu drumul la păr, să simți plețele în vînt”. Că altfel n-aș fi avut cum să simt spiritul celor de la „Celelalte Cuvinte”.

Cristina BABII

Punctul pe V.I.P. ● Punctul pe V.I.P. ● Punctul pe V.I.P.

Brangelina pregătesc invitațiile

În perioada următoare, vedetele de la **Hollywood** trebuie să se pregătească pentru un dans la nunta cuplului **Brad Pitt – Angelina Jolie**. Pentru aceștia, viața în doi abia în curînd va cunoaște oficializarea. Confirmarea că actorii sînt pregătiți, după șapte ani de relație, să se căsătorească a fost făcută într-un interviu acordat recent publicației **The Hollywood Reporter**.

Inițial, cei doi au susținut că vor face acest pas abia atunci cînd mariajele între persoane de același sex vor fi

Șase copii pentru o verighetă

● „Vreau să mă însor cu Angelina” a ținut prima pagină a ziarelor zile la rînd

legalizate la nivel național și în întreaga lume. Însă nu au mai avut răbdare, iar principalul motiv invocat a fost faptul că și copiii acestora își doresc acest lucru, începînd să pună întrebări despre oficializarea relației. În declarația făcută publică, actorul susținea faptul că este un eveniment extrem de important, care trebuie să se întîmple cît mai repede. „Înseamnă foarte mult pentru copii, ne întrebă mereu”, a declarat actorul.

Pe lîngă eventualitatea unei căsnicii, cuplul nu a exclus posibilitatea de a-și mări familia cu încă un copil, datorită unui echilibru existent în casa acestora. **Brad** și **Angelina** mai au trei copii biologici și trei copii adoptați. „Contează mult și pentru mine să-mi iau un asemenea angajament”, a mai completat actorul în vîrstă de 48 de ani. De asemenea, a mai recunoscut faptul că este îndrăgostit și că ar fi pur și simplu absurd să nu poată face un asemenea legămint cît mai repede cu putință. „Vreau să mă însor cu Ange-

lina” a fost titlul care a ținut prima pagină a ziarelor zile la rînd. **Pitt** nu se află la primul eveniment de acest gen, iar presa internațională crede că ceremonia va fi total diferită de cea pe care a avut-o la nunta sa cu **Jennifer Aniston** din anul 2000, care a costat aproape un milion de dolari. Data exactă cînd va avea loc evenimentul nu a fost stabilită însă, potrivit revistei **US Weekly**, trei surse separate au confirmat faptul că nunta va avea loc în următoarele luni, iar ceremonia s-ar putea ține într-un castel din **Franța**, care are propria capelă, veche din secolul XVI.

Anul 2012 este pentru lumea mondenă, comparativ cu anul 2011, un an al făgăduințelor și jurămintelor care vor începe în fața altarului și vor continua în lumina reflectoarelor. Alte vedete care își vor pune inele de logodnă pe deget sînt **Britney Spears**, **Justin Timberlake**, **Jessica Biel** sau **Halle Berry**.

Mădălina OLARIU

Localul Troian

Pe buza unui gigant

● cafeneaua arată ca un hol uriaș, precum cele de la universitate

Amplasată la parterul din **Iulius Mall**, **Cafeneaua Nescafe** ține loc de înfilnire pentru studenții din campusul **Tudor Vladimirescu**, dar și pentru cei care doresc puțină odihnă după o sesiune de cumpărături prin mall.

Dacă mergi pentru prima oară acolo, este bine de ținut minte că de afară nu se poate intra și trebuie să intri mai întîi în mall, apoi să faci stînga, ușa de la intrare fiind folosită probabil doar în cazurile extreme în care izbucnește vreun incendiu. Înăuntru, cafeneaua arată ca un hol uriaș, precum cele de la universitate, în care deși mesele și scaunele nu sînt foarte îngrămădite, tot nu reușești să scapi de senzația că cineva te urmărește și este cu ochii pe tine. Asta probabil și din cauză că majoritatea viitorilor ingineri ce se grăbesc să ajungă în cămin să învețe pentru sesiune, trec prin parcare aruncînd cîte o privire înțeleasă doar de către cunoscători.

Ca elemente de decor, ne-au plăcut mesele, scaunele colorate toa-

te în roșu cu negru, și becurile care coborau către fiecare masă, prînse de un fel de sfoară, încercînd să creeze iluzia unui loc intim. Ce nu ne-a plăcut însă, a fost radioul, care după fiecare melodie povestea despre reducerile din magazine, la un volum la care îți era greu să te înțelegi la telefon cu cineva cunoscut. De asemenea, dacă a existat vreun sistem de încălzire înăuntru, acesta nu si-a făcut treaba prea bine, deoarece la un moment dat am realizat că ni s-a făcut foarte frig și am decis să ne refugiem la adăpostul gecilor.

Din păcate, localul nu se poate lăuda cu o diversitate prea mare de produse, excepție făcînd frappe-urile și cafelele al căror pret mediu e cinci lei. Am fost iarăși dezamăgit că, deși mă aflam în **Cafeneaua Nescafe**, nu aveau 3 în 1, unul dintre cei mai buni aliați din sesiune. Un alt lucru bine de știut este că cea mai ieftină apă minerală costă exact cît cea mai ieftină bere (patru lei), ajutîndu-te să iei decizia corectă în caz că ți-e doar sete.

Iulian BÎRZOI

Casa de Cultură a Studenților
Str. Vasile Conta nr. 30, et. 2,
700106 Iași. Tel.:0746/230.032, 219520,
e-mail: redactia@opiniastudenteasca.ro

opinia

DIRECTOR: Laura PĂULET
REDACTOR-ŞEF: Cătălin HOPULELE
REDACTOR-ŞEF ADJUNCT: Oana OLARIU
SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE: Ioan STOLERU
ŞEFI DE DEPARTAMENT: Cristina BABII, Iulia CIUHU, Alexandra PANAETE
REDACTORI: Alexandra IVĂNESCU, Dan CONDREA, Iulian BÎRZOI, Georgel COSTIȚĂ (Polonia), Anca MATCOVSCHI, Andrei MIHAI, Mădălina MORARU, Mădălina OLARIU, Livia RUSU, Anca TOMA
COLABORATORI: Paul ANDRICI, Alexandra FILIP
PUBLICITATE: Bogdan COBUZ
EDITOR: Daniel CONDURACHE

Sedintele de redacție au loc luni și miercuri, de la ora 20.00. Revista se poate procura și de la sediul redacției.